

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 11 Φεβρουαρίου 2025
(OR. en)

10575/25

Διοργανικοί φάκελοι :
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 61
CH 27
MI 433

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα : Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής
Συνομοσπονδίας για την υγεία

ΣΥΜΦΩΝΙΑ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, καλούμενη εφεξής «Ένωση»,

και

Η ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, καλούμενη εφεξής «Ελβετία»,

καλούμενες εφεξής «συμβαλλόμενα μέρη»,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν τη συνεργασία τους προς όφελος της υγείας των πληθυσμών των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως για την ετοιμότητα και την αντίδραση σε σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι οι απειλές κατά της υγείας δεν σταματούν στα εθνικά σύνορα τα οποία αρκετά κράτη μέλη της Ένωσης μοιράζονται με την Ελβετία και ότι σημαντικός αριθμός προσώπων διασχίζει καθημερινά τα κοινά σύνορα και, συνεπώς, η καλύτερη ανταλλαγή εμπειρογνωσίας στον τομέα των σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας θα είναι προς το κοινό συμφέρον·

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΕΣ να αντιμετωπίζουν τις σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, μεταξύ άλλων ανταλλάσσοντας πληροφορίες μέσω κοινών συστημάτων και αμοιβαίων ικανοτήτων επιδημιολογικής επιτήρησης·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η συμμετοχή της Ελβετίας σε όργανα, οργανισμούς και δομές της Ένωσης για την πρόληψη και τον έλεγχο των νόσων, καθώς και στα δίκτυα επιτήρησης και συναγερμού, και η εφαρμογή παρόμοιων μηχανισμών ετοιμότητας και αντίδρασης για την πρόληψη και τον έλεγχο σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας θα βελτιώσουν το επίπεδο προστασίας της υγείας των πληθυσμών των συμβαλλόμενων μερών·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι μια διμερής συμφωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών για την υγεία θα πρέπει να παρέχει σαφή και ισχυρή νομική βάση για τη συνεργασία στον τομέα της υγειονομικής ασφάλειας·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η Ένωση έχει θεσπίσει μηχανισμούς και δομές για τον συντονισμό της πρόληψης, της ετοιμότητας και της αντίδρασης στον τομέα των σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας και ότι η συμμετοχή της Ελβετίας στους εν λόγω μηχανισμούς και δομές θα μπορούσε να είναι αμοιβαία επωφελής και για τα δύο συμβαλλόμενα μέρη·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η προώθηση της ανταλλαγής επαγγελματικής εμπειρογνωσίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, μεταξύ άλλων μέσω αποσπάσεων, είναι αμοιβαία επωφελής·

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι έχει θεσπιστεί νομική βάση για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης με τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης (καλούμενη εφεξής «συμφωνία σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης»), συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ (καλούμενου εφεξής «πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» - EU4Health») και αναγνωρίζοντας ότι είναι σημαντικό να προωθηθεί η συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σε θέματα που αφορούν την υγεία και τα οποία καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία και από τη συμφωνία σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης·

ΣΥΜΜΕΡΙΖΟΜΕΝΑ τους γενικούς στόχους του προγράμματος «Η ΕΕ για την υγεία» - EU4Health για την προστασία των πολιτών της Ένωσης από σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας·

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση Προγράμματος σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας [Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)] για την περίοδο 2021-2027 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2014 (ΕΕ ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τους κοινούς στόχους, τις αξίες και τους ισχυρούς δεσμούς των συμβαλλόμενων μερών στον τομέα της υγείας και αναγνωρίζοντας την κοινή επιθυμία των συμβαλλόμενων μερών να αναπτύξουν, να ενισχύσουν, να τονώσουν και να επεκτείνουν τις σχέσεις και τη συνεργασία τους στον τομέα αυτόν·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η στενότερη συνεργασία στον τομέα των σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας και η συμμετοχή της Ελβετίας στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων θα αυξήσουν το επίπεδο προστασίας της υγείας των πληθυσμών των συμβαλλόμενων μερών και ότι για τη συμμετοχή της Ελβετίας στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων θα πρέπει να απαιτείται χρηματοδοτική συνεισφορά που θα πρέπει να καθορίζεται για κάθε περίοδο προγραμματισμού·

ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΕΣ να διερευνήσουν τη δυνατότητα διεύρυνσης της συνεργασίας τους, ώστε να καλύπτει στο μέλλον και άλλα θέματα που σχετίζονται με την υγεία·

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΕΣ να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών στους τομείς που διέπονται από την παρούσα συμφωνία με βάση τους ίδιους κανόνες με εκείνους που ισχύουν στην Ένωση, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους και την ανεξαρτησία των θεσμικών οργάνων τους και, όσον αφορά την Ελβετία, τον σεβασμό των αρχών που απορρέουν από την άμεση δημοκρατία και το ομοσπονδιακό σύστημα·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η παρούσα συμφωνία δεν συνιστά συμφωνία στους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά της Ένωσης στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι είναι, ωστόσο, σκόπιμο να εφαρμοστούν στην παρούσα συμφωνία κατ' αναλογία οι ειδικές αρχές για τις θεσμικές διατάξεις οι οποίες είναι κοινές στις συμφωνίες που έχουν συναφθεί ή πρόκειται να συναφθούν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών στους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία·

ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι διατηρείται η αρμοδιότητα του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Ανώτατου Δικαστηρίου και όλων των άλλων ελβετικών δικαστηρίων, καθώς και η αρμοδιότητα των δικαστηρίων των κρατών μελών και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ερμηνεύουν την παρούσα συμφωνία σε μεμονωμένες περιπτώσεις,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Αντικείμενο

Σκοπός της παρούσας συμφωνίας είναι η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών με σκοπό:

- α) την προστασία και τη βελτίωση της υγείας των πληθυσμών των κρατών μελών της Ένωσης και της Ελβετίας·
- β) την καταπολέμηση των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας στον τομέα της υγείας, με την ενθάρρυνση της διερεύνησης των αιτίων τους, της μετάδοσης και της πρόληψής τους, καθώς και με την προώθηση της ενημέρωσης σε θέματα υγείας και του αλφαριθμητισμού για την υγεία·
- γ) τη διασφάλιση σταθερά υψηλού επιπέδου παρακολούθησης των σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας στα εδάφη των συμβαλλόμενων μερών, καθώς και τον συντονισμό των οικείων συστημάτων συναγερμού και των οικείων αντιδράσεων στις εν λόγω απειλές.

ΑΡΘΡΟ 2

Πεδίο εφαρμογής

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν και διευρύνουν τη συνεργασία τους στον τομέα της υγειονομικής ασφάλειας. Το πεδίο εφαρμογής της συνεργασίας αυτής περιορίζεται στους ακόλουθους τομείς:

- α) στους μηχανισμούς υγειονομικής ασφάλειας για σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας·
- β) στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (καλούμενο εφεξής «Κέντρο»).

ΑΡΘΡΟ 3

Συνεργασία

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται, ανταλλάσσουν πληροφορίες και συντονίζουν τις πολιτικές τους σχετικά με τις σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας μέσω των μηχανισμών και των δομών που ορίζονται στις νομικές πράξεις της Ένωσης οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, ιδίως των δικτύων επιτήρησης και συναγερμού της Ένωσης και των μηχανισμών ετοιμότητας και αντίδρασης για την πρόληψη και τον έλεγχο των μεταδοτικών ασθενειών.

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τη συνολική συνεργασία τους στον τομέα της υγειονομικής ασφάλειας, μεταξύ άλλων και στον τομέα της επιδημιολογικής επιτήρησης, προκειμένου να ενισχυθούν η ετοιμότητα και η αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 4

Γενικό περιεχόμενο

Για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου για τα συμβαλλόμενα μέρη όσον αφορά τη συνεργασία που προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία, και λαμβανομένων υπόψη των αρχών του διεθνούς δικαίου, το παρόν κεφάλαιο καθορίζει τις θεσμικές λύσεις που είναι ανάλογες με εκείνες που είναι κοινές στις διμερείς συμφωνίες οι οποίες έχουν συναφθεί ή πρόκειται να συναφθούν στους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, χωρίς να μεταβάλλει το πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, και συγκεκριμένα:

- α) τη διαδικασία ευθυγράμμισης της παρούσας συμφωνίας με τις νομικές πράξεις της Ένωσης που είναι συναφείς με την παρούσα συμφωνία·
- β) την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και των νομικών πράξεων της Ένωσης στις οποίες γίνεται αναφορά στο παράρτημα I·
- γ) την εποπτεία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας· και
- δ) την επίλυση των διαφορών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 5

Συμμετοχή στη σύνταξη νομικών πράξεων της Ένωσης («διαμόρφωση αποφάσεων»)

1. Κατά τη σύνταξη πρότασης για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (καλούμενη εφεξής «ΣΛΕΕ») στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (καλούμενη εφεξής «Επιτροπή») ενημερώνει σχετικά την Ελβετία και ζητεί ανεπίσημα τη γνώμη εμπειρογνομόνων της Ελβετίας κατά τον ίδιο τρόπο που ζητεί τη γνώμη εμπειρογνομόνων των κρατών μελών της Ένωσης για τη σύνταξη των προτάσεών της.

Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε συμβαλλόμενου μέρους, πραγματοποιείται προκαταρκτική ανταλλαγή απόψεων στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής που συγκροτείται με το άρθρο 19 της παρούσας συμφωνίας (καλούμενης εφεξής «μεικτή επιτροπή»).

Τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους εκ νέου, κατόπιν αιτήματος ενός εξ αυτών, στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής σε σημαντικές στιγμές του σταδίου που προηγείται της έκδοσης της νομικής πράξης από την Ένωση, στο πλαίσιο συνεχούς διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης.

2. Κατά την κατάρτιση, σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ, κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σχετικά με βασικές πράξεις του ενωσιακού δικαίου στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία, η Επιτροπή εξασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή της Ελβετίας στην κατάρτιση των σχεδίων των εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και διαβουλεύεται με εμπειρογνώμονες της Ελβετίας στην ίδια βάση στην οποία διαβουλεύεται με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών της Ένωσης.

3. Κατά την κατάρτιση, σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ, εκτελεστικών πράξεων σχετικά με βασικές πράξεις του ενωσιακού δικαίου στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία, η Επιτροπή εξασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή της Ελβετίας στην κατάρτιση των σχεδίων των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων που θα υποβληθούν αργότερα στις επιτροπές που επικουρούν την Επιτροπή κατά την άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της και διαβουλεύεται με εμπειρογνώμονες της Ελβετίας στην ίδια βάση στην οποία διαβουλεύεται με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών της Ένωσης.

4. Οι εμπειρογνώμονες της Ελβετίας συμμετέχουν στις εργασίες των επιτροπών που δεν καλύπτονται από τις παραγράφους 2 και 3, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.

Η μεικτή επιτροπή καταρτίζει και επικαιροποιεί κατάλογο των εν λόγω επιτροπών και, κατά περίπτωση, άλλων επιτροπών με παρόμοια χαρακτηριστικά.

5. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται όσον αφορά νομικές πράξεις της Ένωσης ή διατάξεις τους οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής εξαιρέσεως που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 5.

ΑΡΘΡΟ 6

Ενσωμάτωση νομικών πράξεων της Ένωσης

1. Προκειμένου να εξασφαλιστούν η ασφάλεια δικαίου και η ομοιογένεια του δικαίου όσον αφορά τη συνεργασία που καθορίζεται στην παρούσα συμφωνία, η Ελβετία και η Ένωση διασφαλίζουν ότι οι νομικές πράξεις της Ένωσης οι οποίες εκδίδονται στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία το συντομότερο δυνατόν μετά την έκδοσή τους.

2. Οι νομικές πράξεις της Ένωσης οι οποίες ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου αποτελούν, με την ενσωμάτωσή τους στην παρούσα συμφωνία, μέρος της έννομης τάξης της Ελβετίας, με την επιφύλαξη, ανάλογα με την περίπτωση, των προσαρμογών που αποφασίζει η μεικτή επιτροπή.

3. Η Ένωση, όταν εκδίδει νομική πράξη στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία, ενημερώνει σχετικά την Ελβετία το συντομότερο δυνατόν μέσω της μεικτής επιτροπής.

Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε συμβαλλόμενου μέρους, η μεικτή επιτροπή προβαίνει σε ανταλλαγή απόψεων επί του θέματος.

4. Η μεικτή επιτροπή ενεργεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εκδίδοντας απόφαση το συντομότερο δυνατόν για την τροποποίηση του παραρτήματος I της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων προσαρμογών.

5. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεν ισχύει για νομικές πράξεις της Ένωσης ή διατάξεις τους οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής εξαιρέσεως. Η παρούσα συμφωνία δεν προβλέπει εξαίρεση.

6. Με την επιφύλαξη του άρθρου 7, οι αποφάσεις της μεικτής επιτροπής δυνάμει της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου αρχίζουν να ισχύουν πάραυτα, αλλά σε καμία περίπτωση πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η αντίστοιχη νομική πράξη της Ένωσης αρχίζει να εφαρμόζεται στην Ένωση.

7. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται καλόπιστα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας που ορίζεται στο παρόν άρθρο, προκειμένου να διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων.

ΑΡΘΡΟ 7

Εκπλήρωση συνταγματικών υποχρεώσεων από την Ελβετία

1. Κατά την ανταλλαγή απόψεων που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3, η Ελβετία ενημερώνει την Ένωση αν απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 απαιτεί την εκπλήρωση συνταγματικών υποχρεώσεων από την Ελβετία προκειμένου να καταστεί δεσμευτική.
2. Όταν η απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 απαιτεί από την Ελβετία να εκπληρώσει συνταγματικές υποχρεώσεις προκειμένου να καταστεί δεσμευτική, η Ελβετία διαθέτει μέγιστη προθεσμία δύο ετών από την ημερομηνία της ενημέρωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, εκτός αν κινηθεί διαδικασία δημοψηφίσματος, οπότε η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά ένα έτος.
3. Εν αναμονή της ενημέρωσης από την Ελβετία ότι έχει εκπληρώσει τις συνταγματικές της υποχρεώσεις, τα συμβαλλόμενα μέρη εφαρμόζουν προσωρινά την απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4, εκτός αν η Ελβετία ενημερώσει την Ένωση ότι η προσωρινή εφαρμογή της εν λόγω απόφασης δεν είναι δυνατή και εκθέσει τους σχετικούς λόγους.

Η απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να εφαρμοστεί προσωρινά πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η αντίστοιχη νομική πράξη της Ένωσης αρχίζει να εφαρμόζεται στην Ένωση.
4. Η Ελβετία ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση την Ένωση μέσω της μεικτής επιτροπής αμέσως μόλις εκπληρώσει τις συνταγματικές της υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

5. Η απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 αρχίζει να ισχύει την ημέρα της ενημέρωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, αλλά σε καμία περίπτωση πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η αντίστοιχη νομική πράξη της Ένωσης αρχίζει να εφαρμόζεται στην Ένωση.

ΑΡΘΡΟ 8

Αναφορές σε επικράτειες

Στις περιπτώσεις στις οποίες οι νομικές πράξεις της Ένωσης οι οποίες ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία περιέχουν αναφορές στην επικράτεια της «Ευρωπαϊκής Ένωσης» ή της «Ένωσης», οι αναφορές νοούνται, για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως αναφορές στις επικράτειες που αναφέρονται στο άρθρο 20.

ΑΡΘΡΟ 9

Αναφορές σε υπηκόους κρατών μελών της Ένωσης

Στις περιπτώσεις που οι νομικές πράξεις της Ένωσης οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στην παρούσα συμφωνία περιέχουν αναφορές σε υπηκόους κρατών μελών της Ένωσης, οι αναφορές νοούνται, για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως αναφορές σε υπηκόους των κρατών μελών της Ένωσης και της Ελβετίας.

ΑΡΘΡΟ 10

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή των νομικών πράξεων της Ένωσης

Οι διατάξεις των νομικών πράξεων της Ένωσης οι οποίες ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία σχετικά με την έναρξη ισχύος ή την εφαρμογή τους δεν είναι συναφείς για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας.

Τα χρονικά όρια και οι ημερομηνίες κατά τις οποίες αρχίζουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται στην Ελβετία οι αποφάσεις για την ενσωμάτωση των νομικών πράξεων της Ένωσης στην παρούσα συμφωνία απορρέουν από το άρθρο 6 παράγραφος 6 και το άρθρο 7 παράγραφος 5, καθώς και από τις διατάξεις σχετικά με τις μεταβατικές ρυθμίσεις.

ΑΡΘΡΟ 11

Αποδέκτες των νομικών πράξεων της Ένωσης

Οι διατάξεις των νομικών πράξεων της Ένωσης οι οποίες ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και στις οποίες επισημαίνεται ότι απευθύνονται στα κράτη μέλη της Ένωσης δεν είναι συναφείς για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 12

Αρχή της ομοιόμορφης ερμηνείας

1. Για την επίτευξη του στόχου που ορίζεται στο άρθρο 4 και σύμφωνα με τις αρχές του δημόσιου διεθνούς δικαίου, η παρούσα συμφωνία και οι νομικές πράξεις της Ένωσης στις οποίες γίνεται αναφορά σ' αυτήν ερμηνεύονται και εφαρμόζονται ομοιόμορφα στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.
2. Οι νομικές πράξεις της Ένωσης στις οποίες γίνεται αναφορά στο παράρτημα Ι και, στον βαθμό που η εφαρμογή τους περιλαμβάνει έννοιες του ενωσιακού δικαίου, οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας ερμηνεύονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πριν ή μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 13

Αρχή της αποτελεσματικής και αρμονικής εφαρμογής

1. Η Επιτροπή και οι αρμόδιες ελβετικές αρχές συνεργάζονται και αλληλοϋποστηρίζονται για να διασφαλίσουν την εποπτεία της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες εποπτείας της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις και να συζητούν θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική και αρμονική εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας στο έδαφός του.

3. Η εποπτεία της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας διενεργείται από κοινού από τα συμβαλλόμενα μέρη στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής.

Αν η Επιτροπή ή οι αρμόδιες ελβετικές αρχές αντιληφθούν περίπτωση πλημμελούς εφαρμογής, το θέμα μπορεί να παραπεμφθεί στη μεικτή επιτροπή με σκοπό την εξεύρεση αποδεκτής λύσης.

4. Η Επιτροπή και οι αρμόδιες ελβετικές αρχές παρακολουθούν αντίστοιχα την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 15.

ΑΡΘΡΟ 14

Αρχή της αποκλειστικότητας

Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να μην υποβάλλουν διαφορά σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και των νομικών πράξεων της Ένωσης στις οποίες γίνεται αναφορά στο παράρτημα Ι ή, κατά περίπτωση, σχετικά με τη συμμόρφωση με την παρούσα συμφωνία απόφασης που εκδίδεται από την Επιτροπή βάσει της παρούσας συμφωνίας σε οποιαδήποτε μέθοδο επίλυσης πλην εκείνων που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

Διαδικασία σε περίπτωση δυσκολίας ερμηνείας ή εφαρμογής

1. Σε περίπτωση δυσκολίας ερμηνείας ή εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας ή νομικής πράξης της Ένωσης στην οποία γίνεται αναφορά στο παράρτημα I, τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής για την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης. Για τον σκοπό αυτόν, παρέχονται στη μεικτή επιτροπή όλα τα χρήσιμα πληροφοριακά στοιχεία, ώστε να μπορεί να προβεί σε λεπτομερή εξέταση της κατάστασης. Η μεικτή επιτροπή εξετάζει όλες τις δυνατότητες που επιτρέπουν τη διατήρηση της ορθής λειτουργίας της παρούσας συμφωνίας.

2. Αν η μεικτή επιτροπή δεν κατορθώσει να βρει λύση στη δυσκολία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία παραπέμφθηκε σ' αυτήν το θέμα της δυσκολίας, οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να ζητήσει από διαιτητικό δικαστήριο να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στο πρωτόκολλο για το διαιτητικό δικαστήριο.

3. Όταν η διαφορά εγείρει ζήτημα ερμηνείας ή εφαρμογής διάταξης που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2, και εφόσον η ερμηνεία της διάταξης αυτής είναι συναφής για την επίλυση της διαφοράς και αναγκαία για να μπορέσει το διαιτητικό δικαστήριο να εκδώσει απόφαση, το διαιτητικό δικαστήριο παραπέμπει το ζήτημα αυτό στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όταν η διαφορά εγείρει ζήτημα ερμηνείας ή εφαρμογής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής εξαίρεσης από την υποχρέωση δυναμικής ευθυγράμμισης που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 5 και όταν η διαφορά δεν αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή εννοιών του ενωσιακού δικαίου, το διαιτητικό δικαστήριο επιλύει τη διαφορά χωρίς να την παραπέμψει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Όταν το διαιτητικό δικαστήριο υποβάλλει ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την παράγραφο 3:

- α) η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι δεσμευτική για το διαιτητικό δικαστήριο· και
- β) η Ελβετία απολαμβάνει τα ίδια δικαιώματα με τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και υπόκειται στις ίδιες διαδικασίες ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τηρουμένων των αναλογιών.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί καλόπιστα με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου.

Το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο, κατά την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου, δεν συμμορφώθηκε με την παρούσα συμφωνία ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μέσω της μεικτής επιτροπής σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 16

Αντισταθμιστικά μέτρα

1. Αν το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο, κατά την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου, δεν συμμορφώθηκε με την παρούσα συμφωνία δεν ενημερώσει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο IV.2 παράγραφος 6 του πρωτοκόλλου για το διαιτητικό δικαστήριο, για τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου ή αν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι τα κοινοποιηθέντα μέτρα δεν συμμορφώνονται με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου, το εν λόγω άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να λάβει αναλογικά αντισταθμιστικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπιστεί ενδεχόμενη ανισορροπία.

Αντισταθμιστικά μέτρα μπορούν να ληφθούν μόνο στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας ή σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και το άρθρο 20 παράγραφος 4 της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης (καλούμενης εφεξής «συμφωνία για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης»), όσον αφορά τη συμμετοχή της Ελβετίας στο Πρόγραμμα σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας¹.

Το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο λαμβάνει τα αντισταθμιστικά μέτρα κοινοποιεί στο συμβαλλόμενο μέρος το οποίο, κατά την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου, δεν συμμορφώθηκε με την παρούσα συμφωνία τα αντισταθμιστικά μέτρα, τα οποία προσδιορίζονται στην κοινοποίηση. Τα εν λόγω αντισταθμιστικά μέτρα αρχίζουν να ισχύουν τρεις μήνες από την ημερομηνία της εν λόγω κοινοποίησης.

¹ Για την περίοδο 2021-2027, πρόκειται για το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» - EU4Health όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση Προγράμματος σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας [Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)] για την περίοδο 2021-2027 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2014 (ΕΕ ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

2. Αν, εντός ενός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης των προβλεπόμενων αντισταθμιστικών μέτρων, η μεικτή επιτροπή δεν αποφασίσει να αναστείλει, να τροποποιήσει ή να ακυρώσει τα εν λόγω αντισταθμιστικά μέτρα, οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να υποβάλει σε διαιτησία το ζήτημα της αναλογικότητας των εν λόγω αντισταθμιστικών μέτρων, σύμφωνα με το πρωτόκολλο για το διαιτητικό δικαστήριο.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο III.8 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου για το διαιτητικό δικαστήριο.
4. Τα αντισταθμιστικά μέτρα δεν έχουν αναδρομική ισχύ. Ειδικότερα, διατηρούνται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που είχαν ήδη οι ιδιώτες και οι οικονομικοί φορείς πριν από την έναρξη ισχύος των αντισταθμιστικών μέτρων.

ΑΡΘΡΟ 17

Συνεργασία μεταξύ δικαιοδοσιών

1. Για την προώθηση της ομοιόμορφης ερμηνείας, το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Ελβετίας και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφωνούν στην τήρηση διαλόγου και στις λεπτομέρειες διεξαγωγής του.
2. Η Ελβετία έχει το δικαίωμα να καταθέτει υπομνήματα ή γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν δικαστήριο κράτους μέλους της Ένωσης υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας ή διάταξης νομικής πράξης της Ένωσης που αναφέρεται στο παράρτημα I για την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

ΑΡΘΡΟ 18

Εφαρμογή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία και απέχουν από τη λήψη κάθε μέτρου που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη του σκοπού της.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα των νομικών πράξεων της Ένωσης στις οποίες γίνεται αναφορά στο παράρτημα Ι και απέχουν από τη λήψη κάθε μέτρου που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων τους.

ΑΡΘΡΟ 19

Μεικτή επιτροπή

1. Συγκροτείται μεικτή επιτροπή.

Η μεικτή επιτροπή απαρτίζεται από εκπροσώπους των συμβαλλόμενων μερών.

2. Η προεδρία της μεικτής επιτροπής ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο της Ένωσης και εκπρόσωπο της Ελβετίας.
3. Η μεικτή επιτροπή:
 - α) διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία και την αποτελεσματική διαχείριση και εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας·

- β) μπορεί να ανταλλάσσει πληροφορίες και να διεξάγει διαβουλεύσεις για θέματα που σχετίζονται με την παρούσα συμφωνία και τις σχετικές δημοσιονομικές πτυχές της·
- γ) παρέχει φόρουμ αμοιβαίας διαβούλευσης και συνεχούς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως με σκοπό την εξεύρεση λύσης σε οποιαδήποτε δυσκολία ερμηνείας ή εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας ή νομικής πράξης της Ένωσης στην οποία γίνεται αναφορά στο παράρτημα I σύμφωνα με το άρθρο 15 της παρούσας συμφωνίας·
- δ) διασφαλίζει, σε συνεργασία με τη μεικτή επιτροπή που έχει συσταθεί με τη συμφωνία για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης (καλούμενη εφεξής «μεικτή επιτροπή για τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ένωσης»), την ορθή λειτουργία και την αποτελεσματική εφαρμογή όσον αφορά τη συμμετοχή της Ελβετίας στο Πρόγραμμα σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας, μόνο για θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία. Για τον σκοπό αυτόν, η μεικτή επιτροπή ενημερώνει τη μεικτή επιτροπή για τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ένωσης, όταν:
- i) είναι ανάγκη να εγκριθεί νέο πρωτόκολλο της συμφωνίας για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης σχετικά με το Πρόγραμμα σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας·
 - ii) το πρωτόκολλο της συμφωνίας για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης σχετικά με το Πρόγραμμα σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας είναι ανάγκη να τροποποιηθεί λόγω τροποποίησης του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας·
 - iii) η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεών της περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με το Πρόγραμμα σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας·
- ε) διατυπώνει συστάσεις προς τα συμβαλλόμενα μέρη για θέματα που αφορούν την παρούσα συμφωνία·

στ) εκδίδει αποφάσεις όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία·

ζ) σε περίπτωση τροποποίησης των άρθρων 1 έως 6, των άρθρων 10 έως 15 ή του άρθρου 17 ή 18 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7) περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (καλούμενου εφεξής «πρωτόκολλο (αριθ. 7)»), τροποποιεί αναλόγως το προσάρτημα· και

η) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που της εκχωρείται με την παρούσα συμφωνία.

4. Η μεικτή επιτροπή αποφασίζει βάσει ομοφωνίας.

Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα συμβαλλόμενα μέρη, τα οποία λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή τους.

5. Η μεικτή επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ετησίως εκ περιτροπής στις Βρυξέλλες και στη Βέρνη, εκτός αν οι συμπρόεδροι αποφασίσουν διαφορετικά. Συνεδριάζει επίσης κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών.

Οι συμπρόεδροι μπορούν να αποφασίσουν ότι η συνεδρίαση της μεικτής επιτροπής μπορεί να διεξαχθεί με βιντεοδιάσκεψη ή τηλεδιάσκεψη.

6. Κατά την πρώτη της συνεδρίαση, η μεικτή επιτροπή καθορίζει τον εσωτερικό κανονισμό της και τον επικαιροποιεί κατά περίπτωση.

7. Η μεικτή επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να συγκροτήσει οποιαδήποτε ομάδα εργασίας ή ομάδα εμπειρογνομόνων που μπορεί να την επικουρεί στην εκτέλεση των καθηκόντων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 20

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στο έδαφος στο οποίο εφαρμόζονται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η ΣΛΕΕ και υπό τους όρους που προβλέπονται στις εν λόγω Συνθήκες και, αφετέρου, στο έδαφος της Ελβετίας.

ΑΡΘΡΟ 21

Αναθεώρηση

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επανεξετάζουν τακτικά τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής και μπορούν να εξετάζουν το ενδεχόμενο αναθεώρησής της, ιδίως με σκοπό τη βελτίωση της συνεργασίας τους ή την επέκτασή της σε άλλα θέματα που σχετίζονται με την υγεία.
2. Με βάση ενδεχόμενες εκτιμήσεις βάσει της παραγράφου 1, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να αρχίζουν διαπραγματεύσεις, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές διαδικασίες τους, με σκοπό την αναθεώρησή της.
3. Το αποτέλεσμα κάθε διαπραγμάτευσης υπόκειται σε κύρωση ή έγκριση από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές διαδικασίες τους.

ΑΡΘΡΟ 22

Επαγγελματικό απόρρητο

Οι αντιπρόσωποι, εμπειρογνώμονες και λοιποί υπάλληλοι των συμβαλλόμενων μερών υποχρεούνται, ακόμη και μετά την παύση άσκησης των καθηκόντων τους, να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες που έχουν αποκτήσει στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, οι οποίες καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο.

ΑΡΘΡΟ 23

Διαβαθμισμένες πληροφορίες και ευαίσθητες μη διαβαθμισμένες πληροφορίες

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται ως υποχρέωση των συμβαλλόμενων μερών να γνωστοποιούν διαβαθμισμένες πληροφορίες.
2. Ο χειρισμός και η προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών ή υλικού που παρέχονται από τα συμβαλλόμενα μέρη ή ανταλλάσσονται μεταξύ τους δυνάμει της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιούνται κατά τρόπο που συνάδει με τη συμφωνία μεταξύ της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με διαδικασίες ασφαλείας για την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 28 Απριλίου 2008, καθώς και με κάθε ρύθμιση ασφαλείας για την εκτέλεσή της.
3. Η μεικτή επιτροπή εκδίδει, μέσω απόφασης, οδηγίες χειρισμού για τη διασφάλιση της προστασίας των ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών που ανταλλάσσονται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

ΑΡΘΡΟ 24

Παραρτήματα, προσαρτήματα και πρωτόκολλα

Τα παραρτήματα, τα προσαρτήματα και τα πρωτόκολλα της παρούσας συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.

ΑΡΘΡΟ 25

Χρηματοδοτική συνεισφορά

1. Η Ελβετία συνεισφέρει στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των οργανισμών της Ένωσης, των συστημάτων πληροφοριών και άλλων δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα II άρθρο 1 και στις οποίες έχει πρόσβαση, σύμφωνα με το παρόν άρθρο και το παράρτημα II.

Η μεικτή επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση για την τροποποίηση του παραρτήματος II.

2. Η Ένωση μπορεί να αναστείλει ανά πάσα στιγμή τη συμμετοχή της Ελβετίας στις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αν η Ελβετία δεν τηρήσει την προθεσμία πληρωμής σύμφωνα με τους όρους πληρωμής που καθορίζονται στο παράρτημα II άρθρο 2.

Σε περίπτωση που η Ελβετία δεν τηρήσει την προθεσμία πληρωμής, η Ένωση αποστέλλει στην Ελβετία επίσημη επιστολή υπενθύμισης. Αν δεν καταβληθεί όλο το ποσό εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της εν λόγω επίσημης επιστολής υπενθύμισης, η Ένωση μπορεί να αναστείλει τη συμμετοχή της Ελβετίας στη σχετική δραστηριότητα.

3. Η χρηματοδοτική συνεισφορά είναι το άθροισμα:

α) της επιχειρησιακής συνεισφοράς και

β) του τέλους συμμετοχής.

4. Η χρηματοδοτική συνεισφορά λαμβάνει τη μορφή ετήσιας χρηματοδοτικής συνεισφοράς και είναι πληρωτέα κατά τις ημερομηνίες που προσδιορίζονται στις προσκλήσεις καταβολής συνεισφορών που εκδίδει η Επιτροπή.

5. Η επιχειρησιακή συνεισφορά βασίζεται σε κλίμακα συνεισφοράς η οποία ορίζεται ως ο λόγος του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (καλούμενου εφεξής «ΑΕΠ») της Ελβετίας σε τιμές αγοράς προς το ΑΕΠ της Ένωσης σε τιμές αγοράς.

Για τον σκοπό αυτόν, τα στοιχεία των συμβαλλόμενων μερών για το ΑΕΠ σε τιμές αγοράς είναι τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα σχετικά στοιχεία από την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιείται η ετήσια πληρωμή όπως παρέχονται από τη Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τη συνεργασία στον τομέα της στατιστικής, που έγινε στο Λουξεμβούργο στις 26 Οκτωβρίου 2004. Σε περίπτωση παύσης εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας, το ΑΕΠ της Ελβετίας είναι αυτό που καθορίζεται με βάση τα δεδομένα που παρέχονται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.

6. Η επιχειρησιακή συνεισφορά για κάθε οργανισμό της Ένωσης υπολογίζεται με την εφαρμογή της κλείδας συνεισφοράς στον ετήσιο ψηφισθέντα προϋπολογισμό του οργανισμού που έχει εγγραφεί στη σχετική γραμμή ή γραμμές επιδότησης του προϋπολογισμού της Ένωσης του εν λόγω έτους, λαμβανομένης υπόψη, για κάθε οργανισμό, τυχόν προσαρμοσμένης επιχειρησιακής συνεισφοράς όπως ορίζεται στο παράρτημα II άρθρο 1.

Η επιχειρησιακή συνεισφορά για τα συστήματα πληροφοριών και άλλες δραστηριότητες υπολογίζεται με την εφαρμογή της κλείδας συνεισφοράς στον σχετικό προϋπολογισμό του εν λόγω έτους όπως ορίζεται στα έγγραφα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, όπως προγράμματα εργασίας ή συμβάσεις.

Όλα τα ποσά αναφοράς βασίζονται στις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων.

7. Το ετήσιο τέλος συμμετοχής ανέρχεται στο 4 % της ετήσιας επιχειρησιακής συνεισφοράς όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6.

8. Η Επιτροπή παρέχει στην Ελβετία επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τον υπολογισμό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ενωσιακών κανόνων εμπιστευτικότητας και προστασίας των δεδομένων.

9. Όλες οι χρηματοδοτικές συνεισφορές της Ελβετίας ή οι πληρωμές από την Ένωση, καθώς και ο υπολογισμός των οφειλόμενων ή των προς είσπραξη ποσών, πραγματοποιούνται σε ευρώ.

10. Όταν η έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας δεν συμπίπτει με την έναρξη ημερολογιακού έτους, η επιχειρησιακή συνεισφορά της Ελβετίας για το εν λόγω έτος υπόκειται σε προσαρμογή, σύμφωνα με τη μεθοδολογία και τους όρους πληρωμής που ορίζονται στο παράρτημα II άρθρο 4.

11. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου καθορίζονται στο παράρτημα II.

12. Τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και στη συνέχεια ανά τριετία, η μεικτή επιτροπή επανεξετάζει τους όρους συμμετοχής της Ελβετίας, όπως ορίζονται στο παράρτημα II άρθρο 1, και, κατά περίπτωση, τους προσαρμόζει.

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία κυρώνεται ή εγκρίνεται από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις κατ' ιδίαν διαδικασίες. Τα συμβαλλόμενα μέρη κοινοποιούν αμοιβαία την ολοκλήρωση των εσωτερικών διαδικασιών που είναι αναγκαίες για την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
2. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της τελευταίας κοινοποίησης όσον αφορά τις ακόλουθες πράξεις:
 - α) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων·
 - β) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων·
 - γ) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές·
 - δ) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές·

- ε) Πρωτόκολλο για τις κρατικές ενισχύσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές·
- στ) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών·
- ζ) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών·
- η) Πρωτόκολλο για τις κρατικές ενισχύσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών·
- θ) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων·
- ι) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας·
- ια) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας·
- ιβ) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση·

- ιγ) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης·
- ιδ) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα.

ΑΡΘΡΟ 27

Παύση

1. Έκαστο των συμβαλλόμενων μερών μπορεί να παύσει την παρούσα συμφωνία με κοινοποίηση προς το έτερο συμβαλλόμενο μέρος.
2. Η παρούσα συμφωνία παύει να ισχύει 6 μήνες μετά την παραλαβή της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1.
3. Σε περίπτωση που η παρούσα συμφωνία παύσει να ισχύει, διατηρούνται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που έχουν ήδη αποκτήσει βάσει της παρούσας συμφωνίας οι ιδιώτες και οι οικονομικοί φορείς πριν από την ημερομηνία παύσης της παρούσας συμφωνίας. Τα συμβαλλόμενα μέρη ρυθμίζουν με αμοιβαία συμφωνία ποιες ενέργειες πρέπει να αναληφθούν σε σχέση με δικαιώματα στο στάδιο της απόκτησης.

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα, όλα δε τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δέοντως εξουσιοδοτημένοι, έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

..., ...

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Για την Ελβετική Συνομοσπονδία

**ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ
ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ**

Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε τυχόν τεχνικές προσαρμογές, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται για τα κράτη μέλη της Ένωσης στις νομικές πράξεις της Ένωσης οι οποίες ενσωματώνονται στο παρόν παράρτημα θεωρείται ότι προβλέπονται και για την Ελβετία. Αυτό ισχύει με πλήρη συμμόρφωση προς τις θεσμικές διατάξεις που περιέχονται στο κεφάλαιο 2 της συμφωνίας.

ΣΟΒΑΡΕΣ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

1. 32022 R 2371 Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1082/2013/ΕΕ (ΕΕ ΕΕ L 314 της 6.12.2022, σ. 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj>).

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 προσαρμόζονται ως εξής:

- α) η Ελβετία συμμετέχει πλήρως στην επιτροπή υγειονομικής ασφάλειας και έχει, στο πλαίσιο αυτής, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τα κράτη μέλη της Ένωσης, εξαιρουμένου του δικαιώματος ψήφου·

- β) η Ελβετία χρησιμοποιεί πλήρως τα δικαιώματα του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης (ΣΕΠΙΑ) το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2371·
- γ) η Ελβετία θα χρησιμοποιεί τον ορισμό του άρθρου 3 σημείο 10) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 μόνο για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας·
- δ) οι εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 υποβάλλονται από την Ελβετία εντός των ίδιων προθεσμιών που προβλέπονται και για τα κράτη μέλη της Ένωσης δυνάμει του εν λόγω άρθρου, αλλά σε καμία περίπτωση νωρίτερα από ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Η Ελβετία διαβιβάζει την έκθεσή της μέσω του ΣΕΠΙΑ·
- ε) στο άρθρο 7 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371:
- i) διαγράφονται οι λέξεις «ως διαβαθμισμένες πληροφορίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης»· και
 - ii) η δεύτερη περίοδος νοείται, όσον αφορά την Ελβετία, ως εξής: «Οι εν λόγω εθνικοί κανόνες ασφάλειας παρέχουν το επίπεδο προστασίας διαβαθμισμένων πληροφοριών που προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με διαδικασίες ασφαλείας για την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών και στις ρυθμίσεις ασφαλείας της»·
- στ) για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, η Ελβετία μπορεί επίσης να συμμετέχει στη διαδικασία κοινής προμήθειας που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371·
- ζ) το άρθρο 12 παράγραφος 4 στοιχεία α), β), γ), ε) και στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 δεν εφαρμόζονται στην Ελβετία·

- η) το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 δεν θίγει την αρμοδιότητα της Ελβετίας να αναγνωρίζει και να τερματίζει την αναγνώριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας σε εθνικό επίπεδο·
- θ) το άρθρο 25 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 δεν εφαρμόζονται στην Ελβετία·
- ι) στο άρθρο 27 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371, η αναφορά στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και στην οδηγία 2002/58/ΕΚ νοείται, όσον αφορά την Ελβετία, ως αναφορά στη σχετική εθνική νομοθεσία.
2. 32023 R 1808 Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2023/1808 της Επιτροπής, της 21ης Σεπτεμβρίου 2023, για τον καθορισμό του υποδείγματος για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον σχεδιασμό πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης σε σχέση με σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ ΕΕ L 234 της 22.9.2023, σ. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1808/oj).
3. 32024 R 0892 Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2024/892 της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2024, για τον ορισμό εργαστηρίων αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά συγκεκριμένους τομείς της δημόσιας υγείας (ΕΕ ΕΕ L, 2024/892, 25.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/892/oj).
4. 32024 R 1232 Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2024/1232 της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2024, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις αξιολογήσεις της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης και τη σχέση τους με το σχέδιο πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης της Ένωσης (ΕΕ ΕΕ L, 2024/1232, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1232/oj).

5. 32024 R 2959 Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2024/2959 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2024, για τον ορισμό εργαστηρίων αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημόσια υγεία όσον αφορά τα βακτήρια που μεταδίδονται με τα τρόφιμα και με το νερό· τους έλμινθες και τα πρωτόζωα που μεταδίδονται με τα τρόφιμα, με το νερό και μέσω διαβιβαστών· και τους ιούς που μεταδίδονται με τα τρόφιμα και με το νερό (ΕΕ ΕΕ L, 2024/2959, 2.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2959/oj).
6. 32018 D 0945 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/945 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 2018, σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους και συναφή ειδικά ζητήματα υγείας που πρέπει να καλύπτονται από επιδημιολογική επιτήρηση και τους σχετικούς ορισμούς κρουσμάτων (ΕΕ ΕΕ L 170 της 6.7.2018, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/945/oj).
7. 32017 D 0253 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/253 της Επιτροπής, της 13ης Φεβρουαρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση διαδικασιών για την κοινοποίηση συναγερμών στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης που συστάθηκε σε σχέση με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και για την ανταλλαγή πληροφοριών, τη διαβούλευση και τον συντονισμό των αντιδράσεων στις εν λόγω απειλές σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1082/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ ΕΕ L 37 της 14.2.2017, σ. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/253/oj), όπως τροποποιήθηκε με:
 - 32021 D 0858 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/858 της Επιτροπής, της 27ης Μαΐου 2021, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2017/253 όσον αφορά τους συναγερμούς που ενεργοποιούνται από σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και για την ιχνηλάτηση επαφών επιβατών που εντοπίζονται μέσω των εντύπων εντοπισμού επιβατών (ΕΕ ΕΕ L 188 της 28.5.2021, σ. 106, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/858/oj).

- 32021 D 1212 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/1212 της Επιτροπής, της 22ας Ιουλίου 2021, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2017/253 όσον αφορά τους συναγερμούς που ενεργοποιούνται από σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και για την ιχνηλάτηση επαφών εκτεθέντων ατόμων που εντοπίζονται στο πλαίσιο της συμπλήρωσης των εντύπων εντοπισμού επιβατών (ΕΕ ΕΕ L 263 της 23.7.2021, σ. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/1212/oj).

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΝΟΣΩΝ

8. 32004 R 0851 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ.851/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ΕΕ ΕΕ L 142 της 30.4.2004, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/851/oj>), όπως τροποποιήθηκε με:
 - 32022 R 2370 Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2370 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 851/2004 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ΕΕ ΕΕ L 314 της 6.12.2022, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2370/oj>).

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 851/2004 προσαρμόζονται ως εξής:

- α) η Ελβετία συμμετέχει στη χρηματοδότηση του Κέντρου·
- β) η Ελβετία καταβάλλει χρηματοδοτική συνεισφορά στις δραστηριότητες του Κέντρου σύμφωνα με το άρθρο 25 της συμφωνίας·

- γ) η Ελβετία συμμετέχει πλήρως στο διοικητικό συμβούλιο του Κέντρου και έχει, στο πλαίσιο αυτού, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τα κράτη μέλη της Ένωσης, εξαιρουμένου του δικαιώματος ψήφου·
- δ) η Ελβετία συμμετέχει πλήρως στο συμβουλευτικό σώμα του Κέντρου και έχει, στο πλαίσιο αυτού, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τα κράτη μέλη της Ένωσης·
- ε) Η Ελβετία χορηγεί στο Κέντρο και στους υπαλλήλους του, στο πλαίσιο των επίσημων καθηκόντων τους για τον Οργανισμό, τα προνόμια και τις ασυλίες που προβλέπονται στο προσάρτημα, τα οποία βασίζονται στα άρθρα 1 έως 6, στα άρθρα 10 έως 15 και στα άρθρα 17 και 18 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7). Οι παραπομπές στα αντίστοιχα άρθρα του εν λόγω πρωτοκόλλου επισημαίνονται εντός παρενθέσεων για λόγους ενημέρωσης·
- στ) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο α) του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 31, (ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 11, περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας (ΕΕ 45 της 14.6.1962, σ. 1385), συμπεριλαμβανομένης τυχόν μεταγενέστερης τροποποίησης), το Κέντρο μπορεί, αν το αποφασίσει, να προσλάβει με σύμβαση Ελβετούς υπηκόους οι οποίοι απολαμβάνουν τα πλήρη πολιτικά τους δικαιώματα. Το Κέντρο μπορεί να δεχθεί την απόσπαση εμπειρογνομώνων από την Ελβετία·
- ζ) η Ελβετία συμμετέχει πλήρως στα δίκτυα που διαχειρίζεται το Κέντρο και έχει, στο πλαίσιο τους, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τα κράτη μέλη της Ένωσης·

- η) στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 851/2004, μετά τις λέξεις «κατά περίπτωση» προστίθενται οι λέξεις «με τη συνδρομή των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και»·
- θ) στο άρθρο 20α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 851/2004, η αναφορά στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και στην οδηγία 2002/58/ΕΚ νοείται, όσον αφορά την Ελβετία, ως αναφορά στη σχετική εθνική νομοθεσία.

ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΣΥΛΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 1

(αντιστοιχεί στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Οι χώροι και τα κτίρια του Οργανισμού είναι *απαραβίαστα*. Δεν υπόκεινται σε έρευνα, κατάσχεση, επίταξη ή απαλλοτρίωση. Τα περιουσιακά στοιχεία και τα στοιχεία ενεργητικού του Οργανισμού δεν είναι δυνατό να αποτελέσουν αντικείμενο οποιουδήποτε αναγκαστικού μέτρου διοικητικής ή δικαστικής αρχής, χωρίς την άδεια του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 2

(αντιστοιχεί στο άρθρο 2 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Τα αρχεία του Οργανισμού είναι *απαραβίαστα*.

ΑΡΘΡΟ 3

(αντιστοιχεί στα άρθρα 3 και 4 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

1. Ο Οργανισμός, τα στοιχεία ενεργητικού του, τα έσοδα και λοιπά περιουσιακά του στοιχεία *απαλλάσσονται από κάθε άμεσο φόρο*.

2. Αγαθά και υπηρεσίες που εξάγονται από την Ελβετία στον Οργανισμό, για υπηρεσιακή χρήση, ή που παρέχονται στον Οργανισμό στην Ελβετία δεν υπόκεινται σε έμμεσους δασμούς και φόρους.
3. Απαλλαγή από τον ΦΠΑ χορηγείται αν η πραγματική τιμή αγοράς των αγαθών και των υπηρεσιών που αναφέρονται στο τιμολόγιο ή στο αντίστοιχο έγγραφο ανέρχεται συνολικά σε τουλάχιστον εκατό ελβετικά φράγκα (συμπεριλαμβανομένου του φόρου). Ο Οργανισμός απαλλάσσεται όλων των δασμών, απαγορεύσεων και περιορισμών επί των εισαγωγών και εξαγωγών ως προς τα είδη που προορίζονται για υπηρεσιακή χρήση. Τα εισαγόμενα κατ' αυτόν τον τρόπο είδη δεν διατίθενται, επαχθώς ή χαριστικώς, στην Ελβετία, εκτός αν αυτό γίνεται υπό όρους που εγκρίνει η κυβέρνηση της Ελβετίας.
4. Απαλλαγή από τον ΦΠΑ, τον ειδικό φόρο κατανάλωσης και λοιπούς έμμεσους φόρους χορηγείται υπό μορφήν εμβάσματος αφού ο προμηθευτής των αγαθών ή ο πάροχος των υπηρεσιών προσκομίσει τα ελβετικά έντυπα που απαιτούνται προς τον σκοπό αυτόν.
5. Δεν παρέχονται απαλλαγές όσον αφορά τους φόρους, τα τέλη και τα δικαιώματα που επιβάλλονται ως ανταπόδοση για παροχές υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

ΑΡΘΡΟ 4

(αντιστοιχεί στο άρθρο 5 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Ο Οργανισμός απολαμβάνει στην Ελβετία για την υπηρεσιακή του επικοινωνία και τη διακίνηση όλων των εγγράφων του, εντός της επικράτειας κάθε κράτους μέλους, τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται από το κράτος αυτό στις διπλωματικές αποστολές.

Η υπηρεσιακή αλληλογραφία και οι λοιπές υπηρεσιακές επικοινωνίες του Οργανισμού δεν υπόκεινται σε λογοκρισία.

ΑΡΘΡΟ 5

(αντιστοιχεί στο άρθρο 6 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Οι ταυτότητες της Ένωσης που εκδίδονται για τα μέλη και το προσωπικό του Οργανισμού αναγνωρίζονται ως έγκυρα πιστοποιητικά κυκλοφορίας στο έδαφος της Ελβετίας. Οι εν λόγω ταυτότητες εκδίδονται για τους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό υπό προϋποθέσεις που καθορίζονται από τον κανονισμό περί της υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και από το καθεστώς που διέπει το λοιπό προσωπικό της Ένωσης (κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 31, κανονισμός (ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 11, περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας (ΕΕ 45 της 14.6.1962, σ. 1385), συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων).

ΑΡΘΡΟ 6

(αντιστοιχεί στο άρθρο 10 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών της Ένωσης που συμμετέχουν στις εργασίες του Οργανισμού, καθώς και οι σύμβουλοί τους και τεχνικοί εμπειρογνώμονες, απολαμβάνουν, κατά τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους και κατά τη διάρκεια ταξιδιών τους προς ή από τον τόπο συνεδρίασης στην Ελβετία, τα καθιερωμένα προνόμια, τις ασυλίες και διευκολύνσεις.

ΑΡΘΡΟ 7

(αντιστοιχεί στο άρθρο 11 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Στην επικράτεια της Ελβετίας και ανεξαρτήτως ιθαγένειας, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό του Οργανισμού:

- α) απολαύουν ετεροδικίας για πράξεις στις οποίες προέβησαν, συμπεριλαμβανομένου του προφορικού ή γραπτού λόγου, ενεργώντας υπό την επίσημη ιδιότητά τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων των Συνθηκών που αφορούν, αφενός, τους κανόνες περί ευθύνης των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού έναντι της Ένωσης, αφετέρου, την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί διαφορών μεταξύ της Ένωσης και των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού της. Η ασυλία αυτή εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη λήξη της θητείας τους·
- β) δεν υπόκεινται, όπως και οι σύζυγοί τους και τα συντηρούμενα από αυτούς μέλη της οικογένειάς τους, στους περιορισμούς διακίνησης και στις διατυπώσεις εγγραφής στα μητρώα αλλοδαπών·
- γ) απολαμβάνουν, όσον αφορά τις νομισματικές ή συναλλαγματικές ρυθμίσεις, τις ίδιες διευκολύνσεις που αναγνωρίζονται από την καθιερωμένη πρακτική σε υπαλλήλους διεθνών οργανισμών·
- δ) έχουν το δικαίωμα να εισάγουν ατελώς την οικοσκευή και τα προσωπικά τους είδη κατά την πρώτη ανάληψη των καθηκόντων τους στην Ελβετία και το δικαίωμα να τα επανεξάγουν ατελώς, κατά τη λήξη της θητείας τους, με την επιφύλαξη και στις δύο περιπτώσεις των όρων που κρίνονται αναγκαίοι από την κυβέρνηση της Ελβετίας·

- ε) έχουν το δικαίωμα να εισάγουν ατελώς αυτοκίνητο που προορίζεται για προσωπική τους χρήση, το οποίο έχει αποκτηθεί στη χώρα της τελευταίας τους διαμονής ή στη χώρα της οποίας είναι υπήκοοι σύμφωνα με τους όρους του εσωτερικού εμπορίου αυτής και να το επανεξάγουν ατελώς, με την επιφύλαξη και στις δύο περιπτώσεις των όρων που κρίνονται αναγκαίοι από την κυβέρνηση της Ελβετίας.

ΑΡΘΡΟ 8

(αντιστοιχεί στο άρθρο 12 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Επί των αποδοχών, μισθών και λοιπών αμοιβών που καταβάλλει ο Οργανισμός στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό του επιβάλλεται φόρος υπέρ της Ένωσης σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία που καθορίζονται στο ενωσιακό δίκαιο.

Οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό απαλλάσσονται από την επιβολή ελβετικών ομοσπονδιακών φόρων και φόρων των καντονιών επί των αποδοχών, μισθών και λοιπών αμοιβών που καταβάλλονται από τον Οργανισμό.

ΑΡΘΡΟ 9

(αντιστοιχεί στο άρθρο 13 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Για την εφαρμογή του φόρου επί του εισοδήματος και της περιουσίας, του φόρου κληρονομιών, καθώς και για την εφαρμογή των συμβάσεων περί αποφυγής της διπλής φορολογίας που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ελβετίας και κρατών μελών της Ένωσης, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό του Οργανισμού των οποίων η φορολογική κατοικία δεν είναι στην Ελβετία και οι οποίοι, απλώς και μόνο λόγω της άσκησης των καθηκόντων τους στην υπηρεσία του Οργανισμού, έχουν την κατοικία τους στην επικράτεια της Ελβετίας θεωρούνται και στην Ελβετία και στη χώρα της φορολογικής κατοικίας ότι διατηρούν την προηγούμενη κατοικία τους εφόσον αυτή ευρίσκεται σε κράτος μέλος της Ένωσης. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται ομοίως και για τον ή τη σύζυγο, στο μέτρο που αυτός ή αυτή δεν ασκεί ίδια επαγγελματική δραστηριότητα, καθώς και για τα τέκνα των οποίων έχουν την επιμέλεια και τα οποία συντηρούνται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Τα κινητά πράγματα τα οποία ανήκουν στα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο και που ευρίσκονται στην Ελβετία απαλλάσσονται του φόρου κληρονομιάς στην Ελβετία. Για την επιβολή του φόρου αυτού, τα εν λόγω κινητά πράγματα θεωρούνται ευρισκόμενα εντός του κράτους της φορολογικής κατοικίας, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων τρίτων χωρών και της ενδεχομένης εφαρμογής διατάξεων διεθνών συμβάσεων περί διπλής φορολογίας.

Κατοικία που αποκτάται απλώς και μόνο λόγω της άσκησης καθηκόντων στην υπηρεσία άλλων διεθνών οργανισμών δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 10

(αντιστοιχεί στο άρθρο 14 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Η Ένωση καθορίζει το καθεστώς των κοινωνικών παροχών που εφαρμόζεται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης.

Ως εκ τούτου, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό του Οργανισμού δεν υποχρεούνται να εγγραφούν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της Ελβετίας, εφόσον καλύπτονται ήδη από το καθεστώς των κοινωνικών παροχών που εφαρμόζεται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης. Μέλη των οικογενειών των υπαλλήλων του Οργανισμού, τα οποία μετέχουν στο νοικοκυριό του εκάστοτε υπαλλήλου, καλύπτονται από το καθεστώς των κοινωνικών παροχών που εφαρμόζεται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης, εφόσον απασχολούνται σε άλλον εργοδότη εκτός του Οργανισμού και δεν λαμβάνουν κοινωνικές παροχές από κράτος μέλος της Ένωσης ή από την Ελβετία.

ΑΡΘΡΟ 11

(αντιστοιχεί στο άρθρο 15 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Το ενωσιακό δίκαιο προσδιορίζει τις κατηγορίες υπαλλήλων και λοιπού προσωπικού του Οργανισμού για τους οποίους εφαρμόζονται, εν όλω ή εν μέρει, οι διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 9.

Τα ονόματα, η υπηρεσιακή θέση και οι διευθύνσεις των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού που περιλαμβάνονται στις εν λόγω κατηγορίες κοινοποιούνται περιοδικά στην Ελβετία.

ΑΡΘΡΟ 12

(αντιστοιχεί στο άρθρο 17 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Τα προνόμια, οι ασυλίες και οι διευκολύνσεις παρέχονται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό του Οργανισμού αποκλειστικά προς το συμφέρον του Οργανισμού.

Ο Οργανισμός υποχρεούται να άρει την ασυλία που χορηγήθηκε σε υπάλληλο ή σε μέλη του λοιπού προσωπικού, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνει ότι η άρση της ασυλίας δεν είναι αντίθετη προς τα συμφέροντα του Οργανισμού.

ΑΡΘΡΟ 13

(αντιστοιχεί στο άρθρο 18 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7))

Για την εφαρμογή του παρόντος προσαρτήματος, ο Οργανισμός ενεργεί σε συνεννόηση με τις αρμόδιες αρχές της Ελβετίας ή των ενδιαφερόμενων κρατών μελών της Ένωσης.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 25 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Κατάλογος των δραστηριοτήτων των οργανισμών της Ένωσης,
των συστημάτων πληροφοριών και άλλων δραστηριοτήτων
στις οποίες πρέπει να συνεισφέρει οικονομικά η Ελβετία

Η Ελβετία συνεισφέρει οικονομικά στα εξής:

α) οργανισμούς:

- Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, το οποίο συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 851/2004 (ΕΕ ΕΕ L 142 της 30.4.2004, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/851/oj>), όπως εφαρμόζεται σύμφωνα με το παράρτημα Ι·

β) συστήματα πληροφοριών:

- σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης (ΣΕΠΙΑ), το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2371 (ΕΕ ΕΕ L 314 της 6.12.2022, σ. 26, ΕΛΙ: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj>), όπως εφαρμόζεται σύμφωνα με το παράρτημα Ι, εκτός αν η συνεισφορά της Ελβετίας στο εν λόγω σύστημα πληροφοριών καλύπτεται ήδη εξ ολοκλήρου από τη συνεισφορά της Ελβετίας στο Κέντρο και στο Πρόγραμμα σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας:

γ) άλλες δραστηριότητες:

- καμία.

ΑΡΘΡΟ 2

Όροι πληρωμής

1. Οι πληρωμές που οφείλονται σύμφωνα με το άρθρο 25 της συμφωνίας πραγματοποιούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
2. Κατά την έκδοση της πρόσκλησης καταβολής του οικονομικού έτους, η Επιτροπή κοινοποιεί στην Ελβετία τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) το ποσό της επιχειρησιακής συνεισφοράς· και
 - β) το ποσό του τέλους συμμετοχής.

3. Η Επιτροπή κοινοποιεί στην Ελβετία, το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο στις 16 Απριλίου κάθε οικονομικού έτους, τις ακόλουθες πληροφορίες σε σχέση με τη συμμετοχή της Ελβετίας:

- α) τα ποσά των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων του ετήσιου ψηφισθέντος προϋπολογισμού της Ένωσης που έχει εγγραφεί στη σχετική γραμμή ή γραμμές επιδότησης του προϋπολογισμού της Ένωσης του εν λόγω έτους για κάθε οργανισμό της Ένωσης, λαμβανομένης υπόψη, για κάθε οργανισμό, τυχόν προσαρμοσμένης επιχειρησιακής συνεισφοράς, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του παρόντος παραρτήματος, και τα ποσά των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων σε σχέση με τον ψηφισθέντα προϋπολογισμό της Ένωσης του εν λόγω έτους για τον σχετικό προϋπολογισμό των συστημάτων πληροφοριών και άλλων δραστηριοτήτων, που καλύπτουν τη συμμετοχή της Ελβετίας σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος παραρτήματος·
- β) το ποσό του τέλους συμμετοχής που αναφέρεται στο άρθρο 25 παράγραφος 7 της συμφωνίας· και
- γ) όσον αφορά τους οργανισμούς, το έτος N+1, τα ποσά των δημοσιονομικών δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν επί πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων οι οποίες εγκρίθηκαν το έτος N στη σχετική γραμμή ή γραμμές επιδότησης του προϋπολογισμού της Ένωσης σε σχέση με τον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης που έχει εγγραφεί στη σχετική γραμμή ή γραμμές επιδότησης του προϋπολογισμού της Ένωσης του έτους N.

4. Βάσει του σχεδίου προϋπολογισμού της, η Επιτροπή παρέχει εκτίμηση των πληροφοριών της παραγράφου 3 στοιχεία α) και β) το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο έως την 1η Σεπτεμβρίου του οικονομικού έτους.

5. Η Επιτροπή εκδίδει προς την Ελβετία, το αργότερο στις 16 Απριλίου και, εφόσον έχει εφαρμογή στον σχετικό οργανισμό, στο σχετικό σύστημα πληροφοριών ή σε άλλη σχετική δραστηριότητα, το νωρίτερο στις 22 Οκτωβρίου και το αργότερο στις 31 Οκτωβρίου κάθε οικονομικού έτους, πρόσκληση καταβολής που αντιστοιχεί στη συνεισφορά της Ελβετίας βάσει της παρούσας συμφωνίας για καθέναν από τους οργανισμούς, τα συστήματα πληροφοριών και τις άλλες δραστηριότητες όπου συμμετέχει η Ελβετία.

6. Η πρόσκληση ή οι προσκλήσεις καταβολής που αναφέρονται στην παράγραφο 5 διαρθρώνονται σε δόσεις ως εξής:

α) η πρώτη δόση κάθε έτους, σε σχέση με την πρόσκληση καταβολής που πρέπει να εκδοθεί έως τις 16 Απριλίου, αντιστοιχεί σε ποσό που δεν υπερβαίνει το ισοδύναμο της εκτιμώμενης ετήσιας χρηματοδοτικής συνεισφοράς του σχετικού οργανισμού, συστήματος πληροφοριών ή άλλης δραστηριότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 4·

η Ελβετία καταβάλλει το ποσό που αναγράφεται στην πρόσκληση καταβολής το αργότερο 60 ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της πρόσκλησης καταβολής·

β) κατά περίπτωση, η δεύτερη δόση του έτους, σε σχέση με την πρόσκληση καταβολής που πρέπει να εκδοθεί το νωρίτερο στις 22 Οκτωβρίου και το αργότερο στις 31 Οκτωβρίου, αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 4 και του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 5, όταν το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 5 είναι υψηλότερο.

Η Ελβετία καταβάλλει το ποσό που αναγράφεται στην εν λόγω πρόσκληση καταβολής το αργότερο έως τις 21 Δεκεμβρίου.

Για κάθε πρόσκληση καταβολής, η Ελβετία μπορεί να πραγματοποιεί χωριστές πληρωμές για κάθε οργανισμό, σύστημα πληροφοριών ή άλλη δραστηριότητα.

7. Για το πρώτο έτος εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, η Επιτροπή εκδίδει μία μόνο πρόσκληση καταβολής εντός 90 ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

Η Ελβετία καταβάλλει το ποσό που αναγράφεται στην πρόσκληση καταβολής το αργότερο 60 ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της πρόσκλησης καταβολής.

8. Οποιαδήποτε καθυστέρηση στην καταβολή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς συνεπάγεται την καταβολή τόκων υπερημερίας από την Ελβετία επί του οφειλόμενου ποσού από την ημερομηνία καταβολής έως την ημέρα κατά την οποία το εν λόγω οφειλόμενο ποσό εξοφληθεί εξ ολοκλήρου.

Το επιτόκιο για τα εισπρακτέα ποσά που δεν εξοφλούνται εμπρόθεσμα είναι αυτό που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, και που ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκπνέει η προθεσμία ή 0 %, αναλόγως του ποιο ποσό είναι μεγαλύτερο, συν 3,5 εκατοστιαίες μονάδες.

ΑΡΘΡΟ 3

Προσαρμογή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας στους οργανισμούς της Ένωσης
με βάση την εκτέλεση

Η προσαρμογή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας στους οργανισμούς της Ένωσης πραγματοποιείται το έτος N+1, όταν η αρχική επιχειρησιακή συνεισφορά προσαρμόζεται προς τα πάνω ή προς τα κάτω με βάση τη διαφορά μεταξύ της αρχικής επιχειρησιακής συνεισφοράς και μιας προσαρμοσμένης συνεισφοράς υπολογιζόμενης με την εφαρμογή της κλείδας κατανομής του έτους N στο ποσό των δημοσιονομικών δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν επί πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων οι οποίες εγκρίθηκαν κατά το έτος N στο πλαίσιο της σχετικής γραμμής ή γραμμών επιδότησης του προϋπολογισμού της Ένωσης. Κατά περίπτωση, η διαφορά λαμβάνει υπόψη, για κάθε οργανισμό, την προσαρμοσμένη επιχειρησιακή συνεισφορά βάσει ποσοστού, όπως ορίζεται στο άρθρο 1.

ΑΡΘΡΟ 4

Μεταβατικές ρυθμίσεις

Σε περίπτωση που η ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας δεν είναι η 1η Ιανουαρίου, εφαρμόζεται το παρόν άρθρο κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2.

Για το πρώτο έτος εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, σε σχέση με την οφειλόμενη επιχειρησιακή συνεισφορά για το εν λόγω έτος η οποία εφαρμόζεται στον σχετικό οργανισμό, σύστημα πληροφοριών ή άλλη δραστηριότητα, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 25 της συμφωνίας και τα άρθρα 1 έως 3 του παρόντος παραρτήματος, η επιχειρησιακή συνεισφορά μειώνεται pro rata temporis με τον πολλαπλασιασμό του ποσού της ετήσιας οφειλόμενης επιχειρησιακής συνεισφοράς με τον λόγο των ακόλουθων στοιχείων:

- α) του αριθμού των ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας έως τις 31 Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους· και
- β) του συνολικού αριθμού των ημερολογιακών ημερών του εν λόγω έτους.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ Ι.1

Πεδίο εφαρμογής

Αν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη (καλούμενα εφεξής «μέρη») υποβάλει διαφορά σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 ή το άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, εφαρμόζονται οι κανόνες του παρόντος πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ Ι.2

Γραμματεία και γραμματειακές υπηρεσίες

Το Διεθνές Γραφείο του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου της Χάγης (καλούμενο εφεξής «Διεθνές Γραφείο») ασκεί καθήκοντα γραμματείας και παρέχει τις αναγκαίες γραμματειακές υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ Ι.3

Κοινοποιήσεις και υπολογισμός προθεσμιών

1. Οι κοινοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ανακοινώσεων ή των προτάσεων, μπορούν να αποστέλλονται με οποιοδήποτε μέσο επικοινωνίας πιστοποιεί τη διαβίβασή τους ή επιτρέπει την πιστοποίησή τους.
2. Οι εν λόγω κοινοποιήσεις μπορούν να αποστέλλονται ηλεκτρονικά μόνο εφόσον έχει οριστεί ή εγκριθεί διεύθυνση από μέρος ειδικά για τον σκοπό αυτόν.
3. Οι κοινοποιήσεις αυτές που επιδίδονται στα μέρη αποστέλλονται, για την Ελβετία, στο Τμήμα Ευρώπης του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Εξωτερικών της Ελβετίας και, για την Ένωση, στη Νομική Υπηρεσία της Επιτροπής.
4. Κάθε προθεσμία που ορίζεται στο παρόν πρωτόκολλο προσμετράται από την επομένη της επέλευσης ενός γεγονότος ή της διενέργειας μιας πράξης. Αν η τελευταία ημέρα για την παράδοση εγγράφου συμπίπτει με μη εργάσιμη ημέρα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης ή της κυβέρνησης της Ελβετίας, η χρονική περίοδος της παράδοσης του εγγράφου λήγει την πρώτη επόμενη εργάσιμη μέρα. Υπολογίζονται οι μη εργάσιμες ημέρες που εμπίπτουν στη χρονική περίοδο.

ΑΡΘΡΟ Ι.4

Κοινοποίηση διαιτησίας

1. Το μέρος που αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να προσφύγει στη διαιτησία (καλούμενο εφεξής «ενάγων») αποστέλλει στο άλλο μέρος (καλούμενο εφεξής «εναγόμενος») και στο Διεθνές Γραφείο κοινοποίηση διαιτησίας.
2. Η διαιτητική διαδικασία θεωρείται ότι αρχίζει από την ημέρα που έπεται αυτής κατά την οποία ο εναγόμενος παραλαμβάνει την κοινοποίηση διαιτησίας.
3. Η κοινοποίηση διαιτησίας περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) το αίτημα παραπομπής της διαφοράς σε διαιτησία·
 - β) τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας των μερών·
 - γ) το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του εκπροσώπου ή των εκπροσώπων του ενάγοντος·
 - δ) τη νομική βάση της διαδικασίας (άρθρο 15 παράγραφος 2 ή άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας) και:
 - ι) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το ζήτημα που αποτέλεσε το έναυσμα της διαφοράς, όπως έχει εγγραφεί επίσημα, προς επίλυση, στην ημερήσια διάταξη της μεικτής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 της συμφωνίας· και

- ii) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου, τα εκτελεστικά μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 5 της συμφωνίας και τα επίμαχα αντισταθμιστικά μέτρα·
- ε) τον προσδιορισμό τυχόν κανόνα που αποτέλεσε το έναυσμα της διαφοράς ή που σχετίζεται μ' αυτήν·
- στ) συνοπτική περιγραφή της διαφοράς· και
- ζ) τον ορισμό διαιτητή ή, αν πρέπει να διοριστούν πέντε διαιτητές, τον ορισμό δύο διαιτητών.

4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 της συμφωνίας, η κοινοποίηση διαιτησίας μπορεί επίσης να περιέχει πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη προσφυγής στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Τυχόν ισχυρισμοί σχετικά με την επάρκεια της κοινοποίησης διαιτησίας δεν εμποδίζουν τη σύσταση του διαιτητικού δικαστηρίου. Η διαφορά διευθετείται οριστικά από το διαιτητικό δικαστήριο.

ΑΡΘΡΟ I.5

Απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας

1. Εντός 60 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης διαιτησίας, ο εναγόμενος αποστέλλει στον ενάγοντα και στο Διεθνές Γραφείο απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας των μερών·
- β) το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του εκπροσώπου ή των εκπροσώπων του εναγομένου·
- γ) απάντηση στις πληροφορίες που περιέχονται στην κοινοποίηση διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο I.4 παράγραφος 3 στοιχεία δ), ε) και στ)· και
- δ) τον ορισμό διαιτητή ή, αν πρέπει να διοριστούν πέντε διαιτητές, τον ορισμό δύο διαιτητών.

2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 της συμφωνίας, η απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας μπορεί επίσης να περιέχει απάντηση στις πληροφορίες που περιέχονται στην κοινοποίηση διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο I.4 παράγραφος 4 του παρόντος πρωτοκόλλου και πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη προσφυγής στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Η έλλειψη απάντησης ή η ελλιπής ή καθυστερημένη απάντηση του εναγομένου στην κοινοποίηση διαιτησίας δεν εμποδίζει τη σύσταση διαιτητικού δικαστηρίου. Η διαφορά διευθετείται οριστικά από το διαιτητικό δικαστήριο.

4. Αν στην απάντησή του στην κοινοποίηση διαιτησίας ο εναγόμενος ζητήσει το διαιτητικό δικαστήριο να αποτελείται από πέντε διαιτητές, ο ενάγων ορίζει επιπλέον διαιτητή εντός 30 ημερών από την παραλαβή της απάντησης στην κοινοποίηση διαιτησίας.

ΑΡΘΡΟ I.6

Εκπροσώπηση και συνδρομή

1. Τα μέρη εκπροσωπούνται ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου από έναν ή περισσότερους εκπροσώπους. Οι εκπρόσωποι μπορούν να επικουρούνται από συμβούλους ή δικηγόρους.
2. Κάθε αλλαγή των εκπροσώπων ή των διευθύνσεών τους κοινοποιείται στο άλλο μέρος, στο Διεθνές Γραφείο και στο διαιτητικό δικαστήριο. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, ανά πάσα στιγμή, με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, να ζητήσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις εξουσίες που έχουν ανατεθεί στους εκπροσώπους των μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΡΘΡΟ ΙΙ.1

Αριθμός διαιτητών

Το διαιτητικό δικαστήριο *απαρτίζεται από τρεις διαιτητές*. Αν το ζητήσει ο ενάγων στην οικεία κοινοποίηση διαιτησίας ή ο εναγόμενος στην απάντησή του στην κοινοποίηση διαιτησίας, το διαιτητικό δικαστήριο *απαρτίζεται από πέντε διαιτητές*.

ΑΡΘΡΟ ΙΙ.2

Διορισμός διαιτητών

1. Αν πρέπει να διοριστούν τρεις διαιτητές, καθένα από τα μέρη ορίζει έναν από αυτούς. Οι δύο διαιτητές που διορίζονται από τα μέρη επιλέγουν τον τρίτο διαιτητή, ο οποίος προεδρεύει του διαιτητικού δικαστηρίου.
2. Αν πρέπει να διοριστούν πέντε διαιτητές, καθένα από τα μέρη ορίζει δύο από αυτούς. Οι τέσσερις διαιτητές που διορίζονται από τα μέρη επιλέγουν τον πέμπτο διαιτητή, ο οποίος προεδρεύει του διαιτητικού δικαστηρίου.

3. Αν, εντός 30 ημερών από τον ορισμό του τελευταίου διαιτητή τον οποίο διόρισαν τα μέρη, οι διαιτητές δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την επιλογή του προέδρου του διαιτητικού δικαστηρίου, ο πρόεδρος διορίζεται από τον γενικό γραμματέα του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου.

4. Για τη διευκόλυνση της επιλογής των διαιτητών που θα απαρτίζουν το διαιτητικό δικαστήριο, καταρτίζεται και επικαιροποιείται, όποτε κρίνεται αναγκαίο, ενδεικτικός κατάλογος των προσώπων τα οποία διαθέτουν τα προσόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 6, ο οποίος είναι κοινός για όλες τις διμερείς συμφωνίες στους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, καθώς και για την παρούσα συμφωνία, τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων, η οποία έγινε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999 (καλούμενη εφεξής «συμφωνία για τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων») και τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (καλούμενη εφεξής «συμφωνία σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας»). Η μεικτή επιτροπή εγκρίνει και επικαιροποιεί, για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, τον εν λόγω κατάλογο μέσω απόφασης.

5. Σε περίπτωση που ένα μέρος δεν ορίσει διαιτητή, ο γενικός γραμματέας του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου διορίζει τον εν λόγω διαιτητή από τον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 4. Ελλείψει τέτοιου καταλόγου, ο διαιτητής διορίζεται με κλήρωση από τον γενικό γραμματέα του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου μεταξύ των ατόμων που έχει προτείνει επίσημα ένα μέρος ή και τα δύο μέρη για τους σκοπούς της παραγράφου 4.

6. Τα πρόσωπα που απαρτίζουν το διαιτητικό δικαστήριο είναι πρόσωπα υψηλής ειδίκευσης, με ή χωρίς δεσμούς με τα μέρη, των οποίων η ανεξαρτησία και η έλλειψη σύγκρουσης συμφερόντων είναι εγγυημένες, ενώ διαθέτουν επίσης ευρεία πείρα. Ειδικότερα, διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρογνωσία στο δίκαιο και στα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία· δεν δέχονται οδηγίες από κανένα μέρος· και συμμετέχουν σε ατομική βάση και δεν δέχονται οδηγίες από κανέναν οργανισμό ή δημόσια αρχή σχετικά με θέματα που συνδέονται με τη διαφορά. Ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου διαθέτει επίσης πείρα σε διαδικασίες επίλυσης διαφορών.

ΑΡΘΡΟ II.3

Δηλώσεις διαιτητών

1. Όταν ένα πρόσωπο τελεί υπό εξέταση για διορισμό ως διαιτητής, το εν λόγω πρόσωπο αναφέρει όλες τις περιστάσεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του. Από τον διορισμό και καθ' όλη τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, ο διαιτητής αναφέρει τις περιστάσεις αυτές στα μέρη και στους άλλους διαιτητές χωρίς καθυστέρηση, αν ο διαιτητής δεν το έχει ήδη πράξει.
2. Κάθε διαιτητής μπορεί να εξαιρεθεί, αν συντρέχουν περιστάσεις που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του.
3. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση διαιτητή που έχει διορίσει μόνο για λόγο που του γνωστοποιείται μετά τον εν λόγω διορισμό.
4. Αν ένας διαιτητής δεν ενεργήσει ή αδυνατεί εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων να ασκήσει τα καθήκοντά του, εφαρμόζεται η διαδικασία εξαίρεσης διαιτητών που προβλέπεται στο άρθρο II.4.

ΑΡΘΡΟ Π.4

Εξαίρεση διαιτητών

1. Κάθε μέρος που επιθυμεί να εξαιρέσει διαιτητή υποβάλλει αίτημα εξαίρεσης εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία του κοινοποιήθηκε ο διορισμός του εν λόγω διαιτητή ή εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση των περιστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο Π.3.
2. Το αίτημα εξαίρεσης αποστέλλεται στο άλλο μέρος, στον διαιτητή προς εξαίρεση, στους άλλους διαιτητές και στο Διεθνές Γραφείο. Στο αίτημα εκτίθενται οι λόγοι της εξαίρεσης.
3. Όταν έχει υποβληθεί αίτημα εξαίρεσης, το άλλο μέρος μπορεί να αποδεχθεί το αίτημα εξαίρεσης. Ο εν λόγω διαιτητής μπορεί επίσης να παραιτηθεί. Η αποδοχή της παραίτησης δεν συνεπάγεται αναγνώριση των λόγων για τους οποίους ζητείται η εξαίρεση.
4. Αν, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης του αιτήματος εξαίρεσης, το άλλο μέρος δεν αποδεχθεί το αίτημα εξαίρεσης ή ο εν λόγω διαιτητής δεν παραιτηθεί, το μέρος που ζητεί την εξαίρεση μπορεί να ζητήσει από τον γενικό γραμματέα του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου να λάβει απόφαση σχετικά με την εξαίρεση.
5. Εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, στην απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 εκτίθενται οι λόγοι της απόφασης αυτής.

ΑΡΘΡΟ II.5

Αντικατάσταση διαιτητή

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, αν είναι αναγκαίο να αντικατασταθεί διαιτητής κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, διορίζεται ή επιλέγεται αντικαταστάτης σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο II.2 και η οποία εφαρμόζεται στον διορισμό ή στην επιλογή του προς αντικατάσταση διαιτητή. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται ακόμα και αν ένα μέρος δεν έχει ασκήσει το δικαίωμά του να διορίσει ή να συμμετάσχει στον διορισμό του προς αντικατάσταση διαιτητή.
2. Σε περίπτωση αντικατάστασης διαιτητή, η διαδικασία συνεχίζεται από το σημείο κατά το οποίο ο διαιτητής που αντικαταστάθηκε έπαυσε να ασκεί τα καθήκοντά του, εκτός αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ II.6

Απαλλαγή της ευθύνης

Εξαιρουμένων των περιπτώσεων δόλου ή σοβαρής αμέλειας, τα μέρη παραιτούνται, στον μέγιστο βαθμό που το επιτρέπει το εφαρμοστέο δίκαιο, από κάθε ενέργεια κατά των διαιτητών για κάθε πράξη ή παράλειψη που σχετίζεται με τη διαιτησία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.1

Γενικές διατάξεις

1. Η ημερομηνία σύστασης του διαιτητικού δικαστηρίου είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο τελευταίος διαιτητής αποδέχθηκε τον διορισμό του.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο εξασφαλίζει ότι τα μέρη τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης και ότι, στο κατάλληλο στάδιο της διαδικασίας, καθένα από αυτά έχει επαρκή δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του και να εκθέσει την άποψή του. Το διαιτητικό δικαστήριο διεξάγει τη διαδικασία κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις και περιττές δαπάνες και να διασφαλίζεται η επίλυση της διαφοράς μεταξύ των μερών.
3. Οργανώνεται ακρόαση, εκτός αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά, έπειτα από ακρόαση των μερών.
4. Όταν ένα μέρος αποστέλλει κοινοποίηση στο διαιτητικό δικαστήριο, το πράττει μέσω του Διεθνούς Γραφείου και αποστέλλει ταυτόχρονα αντίγραφο στο άλλο μέρος. Το Διεθνές Γραφείο αποστέλλει αντίγραφο της εν λόγω κοινοποίησης σε καθέναν από τους διαιτητές.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.2

Τόπος διαιτησίας

Τόπος διαιτησίας είναι η Χάγη. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, αν το απαιτούν εξαιρετικές περιστάσεις, να συνεδριάζει σε οποιοδήποτε άλλο μέρος κρίνει κατάλληλο για τις διασκέψεις του.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.3

Γλώσσα

1. Οι γλώσσες διαδικασίας είναι τα γαλλικά και τα αγγλικά.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει όλα τα έγγραφα που επισυνάπτονται στο δικόγραφο αγωγής ή στο υπόμνημα αντίκρουσης, καθώς και όλα τα επιπλέον έγγραφα που προσκομίστηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, που υποβλήθηκαν στην πρωτότυπη γλώσσα τους, να συνοδεύονται από μετάφραση σε μία από τις γλώσσες της διαδικασίας.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.4

Δικόγραφο αγωγής

1. Ο ενάγων αποστέλλει εγγράφως το οικείο δικόγραφο αγωγής στον εναγόμενο και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου, εντός της προθεσμίας που ορίζει το διαιτητικό δικαστήριο. Ο ενάγων μπορεί να αποφασίσει να θεωρήσει την οικεία κοινοποίηση διαιτησίας που αναφέρεται στο άρθρο Ι.4 ως δικόγραφο αγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί επίσης τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Το δικόγραφο αγωγής περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο I.4 παράγραφος 3 στοιχεία β) έως στ)·
 - β) περιγραφή των πραγματικών περιστατικών που προβλήθηκαν προς στήριξη της αγωγής· και
 - γ) τα νομικά επιχειρήματα που προβλήθηκαν προς στήριξη της αγωγής.

3. Το δικόγραφο αγωγής συνοδεύεται, στο μέτρο του δυνατού, από όλα τα έγγραφα και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρει ο ενάγων ή παραπέμπει σε αυτά. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 της συμφωνίας, το δικόγραφο αγωγής μπορεί επίσης να περιέχει, στο μέτρο του δυνατού, πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη προσφυγής στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ III.5

Υπόμνημα αντίκρουσης

1. Ο εναγόμενος αποστέλλει εγγράφως το υπόμνημα αντίκρουσης στον ενάγοντα και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου, εντός της προθεσμίας που ορίζει το διαιτητικό δικαστήριο. Ο εναγόμενος μπορεί να αποφασίσει να θεωρήσει την απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας που αναφέρεται στο άρθρο I.5 ως υπόμνημα αντίκρουσης, υπό τον όρο ότι η απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας πληροί επίσης τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

2. Το υπόμνημα αντίκρουσης απαντά στα σημεία του δικογράφου αγωγής που αναφέρονται σύμφωνα με το άρθρο III.4 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ) του παρόντος πρωτοκόλλου. Το υπόμνημα αντίκρουσης συνοδεύεται, στο μέτρο του δυνατού, από όλα τα έγγραφα και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρει ο εναγόμενος ή παραπέμπει σε αυτά. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 της συμφωνίας, το υπόμνημα αντίκρουσης μπορεί επίσης να περιέχει, στο μέτρο του δυνατού, πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη προσφυγής στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Στο υπόμνημα αντίκρουσης ή σε μεταγενέστερο στάδιο της διαιτητικής διαδικασίας, αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει ότι τυχόν καθυστέρηση δικαιολογείται από τις περιστάσεις, ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει ανταγωγή, υπό την προϋπόθεση ότι το διαιτητικό δικαστήριο είναι αρμόδιο να την εκδικάσει.
4. Σε ανταγωγή εφαρμόζεται το άρθρο III.4 παράγραφοι 2 και 3.

ΑΡΘΡΟ III.6

Διαιτητική δικαιοδοσία

1. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται αν είναι αρμόδιο βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 ή του άρθρου 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας.
2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο έχει εντολή να εξετάσει το ζήτημα που αποτέλεσε το έναυσμα της διαφοράς, όπως έχει εγγραφεί επίσημα, προς επίλυση, στην ημερήσια διάταξη της μεικτής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

3. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο το οποίο επιλήφθηκε της κύριας δίκης έχει εντολή να εξετάσει την αναλογικότητα των επίμαχων αντισταθμιστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες τα εν λόγω μέτρα ελήφθησαν, εν όλω ή εν μέρει, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και το άρθρο 20 παράγραφος 4 της συμφωνίας για τη συμμετοχή της Ελβετίας στα προγράμματα της Ένωσης, όσον αφορά τη συμμετοχή της Ελβετίας στο Πρόγραμμα σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας.

4. Η προκαταρκτική ένσταση αναρμοδιότητας του διαιτητικού δικαστηρίου υποβάλλεται το αργότερο με το υπόμνημα αντίκρουσης ή, σε περίπτωση ανταγωγής, με το υπόμνημα απάντησης. Το γεγονός ότι ένα μέρος έχει διορίσει διαιτητή ή έχει συμμετάσχει στον διορισμό του δεν του στερεί το δικαίωμα να προβεί σε τέτοια προκαταρκτική ένσταση. Η προκαταρκτική ένσταση ότι η διαφορά θα υπερέβαινε τις αρμοδιότητες του διαιτητικού δικαστηρίου υποβάλλεται μόλις τεθεί κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας το ζήτημα που φέρεται ότι υπερβαίνει τις αρμοδιότητές του. Σε κάθε περίπτωση, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την υποβολή προκαταρκτικής ένστασης μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, αν κρίνει ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε βάσιμο λόγο.

5. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί επί της προκαταρκτικής ένστασης που αναφέρεται στην παράγραφο 4 είτε αντιμετωπίζοντάς την ως προδικαστικό ερώτημα είτε κατά την έκδοση απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης.

ΑΡΘΡΟ III.7

Άλλα γραπτά υπομνήματα

Το διαιτητικό δικαστήριο, μετά από διαβούλευση με τα μέρη, αποφασίζει ποια άλλα γραπτά υπομνήματα, εκτός από το δικόγραφο αγωγής και το υπόμνημα αντίκρουσης, υποβάλλουν ή μπορούν να υποβάλουν τα μέρη και ορίζει προθεσμία για την υποβολή τους.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.8

Προθεσμίες

1. Οι προθεσμίες που ορίζει το διαιτητικό δικαστήριο για την κοινοποίηση των γραπτών εγγράφων, συμπεριλαμβανομένου του δικογράφου αγωγής και του υπομνήματος αντίκρουσης, δεν υπερβαίνουν τις 90 ημέρες, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο λαμβάνει την οριστική του απόφαση εντός 12 μηνών από την ημερομηνία σύστασής του. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερης δυσκολίας, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να παρατείνει την προθεσμία αυτή κατά τρεις επιπλέον μήνες κατ' ανώτατο όριο.
3. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 μειώνονται κατά το ήμισυ στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) κατόπιν αιτήματος του ενάγοντος ή του εναγομένου, αν, εντός 30 ημερών από την υποβολή του εν λόγω αιτήματος, το διαιτητικό δικαστήριο, έπειτα από ακρόαση του άλλου μέρους, κρίνει ότι η υπόθεση είναι επείγουσα· ή
 - β) αν συμφωνήσουν τα μέρη.
4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο λαμβάνει την οριστική του απόφαση εντός έξι μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης των αντισταθμιστικών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.9

Παραπομπή υποθέσεων στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 και του άρθρου 15 παράγραφος 3 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να παραπέμψει υπόθεση στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανά πάσα στιγμή της διαδικασίας, υπό την προϋπόθεση ότι το διαιτητικό δικαστήριο είναι σε θέση να προσδιορίσει με επαρκή ακρίβεια το νομικό και πραγματικό πλαίσιο της υπόθεσης, καθώς και τα νομικά ζητήματα που εγείρει. Η διαδικασία ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου αναστέλλεται έως ότου αποφανθεί το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Κάθε μέρος μπορεί να αποστείλει στο διαιτητικό δικαστήριο αιτιολογημένο αίτημα για την παραπομπή υπόθεσης στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το διαιτητικό δικαστήριο απορρίπτει το εν λόγω αίτημα, αν κρίνει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την παραπομπή της υπόθεσης στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 1. Αν το διαιτητικό δικαστήριο απορρίψει το αίτημα ενός μέρους για παραπομπή της υπόθεσης στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αιτιολογεί την απόφασή του στην απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης.
4. Το διαιτητικό δικαστήριο παραπέμπει υπόθεση στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κοινοποίηση. Η κοινοποίηση περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) συνοπτική περιγραφή της διαφοράς·
 - β) την επίμαχη νομική πράξη ή πράξεις της Ένωσης και/ή διάταξη ή διατάξεις της παρούσας συμφωνίας· και

- γ) την έννοια του ενωσιακού δικαίου που πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

Το διαιτητικό δικαστήριο ενημερώνει τα μέρη για την παραπομπή της υπόθεσης στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζει, κατ' αναλογία, τον εσωτερικό του κανονισμό που εφαρμόζεται στην άσκηση της αρμοδιότητάς του να αποφαινεται προδικαστικώς επί της ερμηνείας των Συνθηκών και των πράξεων των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης.

6. Οι εκπρόσωποι και οι δικηγόροι που είναι εξουσιοδοτημένοι να εκπροσωπούν τα μέρη ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου δυνάμει των άρθρων I.4, I.5, III.4 και III.5 εξουσιοδοτούνται να εκπροσωπούν τα μέρη ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ III.10

Προσωρινά μέτρα

1. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, κάθε μέρος μπορεί, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαιτητικής διαδικασίας, να υποβάλει αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων που συνίστανται στην αναστολή των αντισταθμιστικών μέτρων.

2. Στην κατά την παράγραφο 1 αίτηση προσδιορίζεται το αντικείμενο της διαφοράς, τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υπόθεσης, καθώς και οι πραγματικοί και νομικοί ισχυρισμοί που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη των προσωρινών μέτρων τα οποία ζητούνται. Περιλαμβάνονται όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και παρατίθενται τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα προς δικαιολόγηση της λήψης των προσωρινών μέτρων.

3. Το μέρος που ζητεί τη λήψη των προσωρινών μέτρων διαβιβάζει την αίτησή του εγγράφως στο άλλο μέρος και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου. Το διαιτητικό δικαστήριο ορίζει σύντομη προθεσμία εντός της οποίας το εν λόγω άλλο μέρος μπορεί να υποβάλει γραπτές ή προφορικές παρατηρήσεις.
4. Εντός ενός μηνός από την υποβολή της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει απόφαση σχετικά με την αναστολή των επίμαχων αντισταθμιστικών μέτρων, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) το διαιτητικό δικαστήριο έχει πεισθεί εκ πρώτης όψεως για το βάσιμο της υπόθεσης που υπέβαλε το μέρος που ζήτησε τη λήψη των προσωρινών μέτρων στην αίτησή του·
 - β) το διαιτητικό δικαστήριο θεωρεί ότι, εν αναμονή της οριστικής του απόφασης, το μέρος που ζητεί τη λήψη των προσωρινών μέτρων θα υποστεί σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία αν δεν ανασταλούν τα αντισταθμιστικά μέτρα· και
 - γ) η ζημία που υπέστη το μέρος το οποίο ζητεί τη λήψη των προσωρινών μέτρων λόγω της άμεσης εφαρμογής των επίμαχων αντισταθμιστικών μέτρων υπερτερεί του συμφέροντος για άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων αυτών.
5. Η αναστολή της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο III.9 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις κατά το παρόν άρθρο διαδικασίες.
6. Η απόφαση που λαμβάνεται από το διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 4 έχει μόνο προσωρινό χαρακτήρα και δεν προδικάζει την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου επί της ουσίας της υπόθεσης.

7. Εκτός αν η απόφαση που λαμβάνει το διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου ορίζει προγενέστερη ημερομηνία για τη λήξη της αναστολής, η αναστολή αίρεται όταν ληφθεί η οριστική απόφαση δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

8. Προς αποφυγή αμφιβολιών, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, εξυπακούεται ότι, κατά την εξέταση των αντίστοιχων συμφερόντων του μέρους που ζητεί τη λήψη προσωρινών μέτρων και του άλλου μέρους, το διαιτητικό δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των ιδιωτών και των οικονομικών φορέων των μερών, αλλά η εξέταση αυτή δεν ισοδυναμεί με αναγνώριση οποιασδήποτε ιδιότητας στους εν λόγω ιδιώτες ή οικονομικούς φορείς ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ III.11

Αποδεικτικά στοιχεία

1. Κάθε μέρος παρέχει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζει την αγωγή του ή την αντίκρουσή του.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος ενός μέρους ή με δική του πρωτοβουλία, μπορεί να ζητεί από τα μέρη σχετικές πληροφορίες που θεωρεί αναγκαίες και κατάλληλες. Το διαιτητικό δικαστήριο ορίζει προθεσμία εντός της οποίας τα μέρη πρέπει να απαντήσουν στο αίτημά του.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος ενός μέρους ή με δική του πρωτοβουλία, μπορεί να ζητεί από οποιαδήποτε πηγή τις πληροφορίες που θεωρεί κατάλληλες. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί επίσης να ζητεί τη γνώμη εμπειρογνομόνων εφόσον το κρίνει σκόπιμο και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που συμφωνούνται από τα μέρη, κατά περίπτωση.

4. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται από το διαιτητικό δικαστήριο δυνάμει του παρόντος άρθρου καθίστανται διαθέσιμες στα μέρη, τα δε μέρη μπορούν να υποβάλλουν παρατηρήσεις επί των εν λόγω πληροφοριών στο διαιτητικό δικαστήριο.
5. Το διαιτητικό δικαστήριο, αφού ζητήσει τη γνώμη του άλλου μέρους, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν ζητημάτων που έχει εγείρει ένα μέρος όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το επαγγελματικό απόρρητο και τα νόμιμα συμφέροντα της εμπιστευτικότητας.
6. Το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει το παραδεκτό, τη λυσιτέλεια και την ισχύ των υποβληθέντων αποδεικτικών στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.12

Ακροάσεις

1. Όταν πρέπει να πραγματοποιηθεί ακρόαση, το διαιτητικό δικαστήριο, κατόπιν διαβούλευσης με τα μέρη, ενημερώνει τα μέρη εγκαίρως σχετικά με την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο διεξαγωγής της ακρόασης.
2. Η ακρόαση είναι δημόσια, εκτός αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά, αυτεπαγγέλτως ή αιτήσει των μερών, για σοβαρούς λόγους.
3. Τα πρακτικά κάθε ακρόασης συντάσσονται και υπογράφονται από τον πρόεδρο του διαιτητικού δικαστηρίου. Τα εν λόγω πρακτικά είναι τα μόνα αυθεντικά.
4. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή της ακρόασης διαδικτυακά σύμφωνα με την πρακτική του Διεθνούς Γραφείου. Τα μέρη ενημερώνονται εγκαίρως για την πρακτική αυτή. Στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται η παράγραφος 1, κατ' αναλογία, και η παράγραφος 3.

Ερήμην διαδικασία

1. Αν ο ενάγων δεν υποβάλει, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο παρόν πρωτόκολλο ή που έχει ορίσει το διαιτητικό δικαστήριο, χωρίς να προβάλει επαρκείς λόγους, το οικείο δικόγραφο αγωγής, το διαιτητικό δικαστήριο διατάσσει την περάτωση της διαιτητικής διαδικασίας, εκτός αν υπάρχουν εκκρεμή ζητήματα επί των οποίων ενδέχεται να απαιτείται απόφαση και αν το διαιτητικό δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο.

Αν ο εναγόμενος δεν υποβάλει, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο παρόν πρωτόκολλο ή που έχει ορίσει το διαιτητικό δικαστήριο, χωρίς να προβάλει επαρκείς λόγους, την απάντησή του στην κοινοποίηση διαιτησίας ή το οικείο υπόμνημα αντίκρουσης, το διαιτητικό δικαστήριο διατάσσει τη συνέχιση της διαδικασίας, χωρίς να θεωρεί ότι η παράλειψη αυτή συνιστά αποδοχή των ισχυρισμών του ενάγοντος.

Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται επίσης στην περίπτωση που ο ενάγων δεν απαντήσει σε ανταγωγή.

2. Αν ένα μέρος, το οποίο έχει κληθεί δεόντως σύμφωνα με το άρθρο ΙΙΙ.12 παράγραφος 1, δεν εμφανιστεί σε ακρόαση και δεν προβάλει επαρκείς λόγους για τη μη εμφάνισή του, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να συνεχίσει τη διαιτησία.

3. Αν ένα μέρος, το οποίο έχει κληθεί δεόντως από το διαιτητικό δικαστήριο να προσκομίσει περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία, δεν το πράξει εντός της ταχθείσας προθεσμίας χωρίς να προβάλει επαρκείς λόγους για τη μη προσκόμισή τους, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που έχει στη διάθεσή του.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.14

Περάτωση της διαδικασίας

1. Όταν αποδεικνύεται ότι τα μέρη είχαν ευλόγως τη δυνατότητα να εκθέσουν τα επιχειρήματά τους, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να κηρύξει την περάτωση της διαδικασίας.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, αν το κρίνει αναγκαίο λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, να αποφασίσει, με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία ανά πάσα στιγμή προτού λάβει την απόφασή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΑΡΘΡΟ IV.1

Αποφάσεις

Το διαιτητικό δικαστήριο καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να λαμβάνει τις αποφάσεις του με συναίνεση. Αν, ωστόσο, αποδειχθεί αδύνατη η λήψη απόφασης με συναίνεση, η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου λαμβάνεται με πλειοψηφία των διαιτητών.

ΑΡΘΡΟ IV.2

Μορφή και ισχύς της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου

1. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να λαμβάνει χωριστές αποφάσεις επί διαφορετικών ζητημάτων σε διαφορετικές χρονικές στιγμές.
2. Όλες οι αποφάσεις είναι γραπτές και αιτιολογημένες. Είναι οριστικές και δεσμευτικές για τα μέρη.
3. Η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου υπογράφεται από τους διαιτητές, περιέχει την ημερομηνία κατά την οποία ελήφθη και αναφέρει τον τόπο της διαιτησίας. Αντίγραφο της απόφασης υπογεγραμμένο από τους διαιτητές κοινοποιείται στα μέρη από το Διεθνές Γραφείο.

4. Το Διεθνές Γραφείο δημοσιοποιεί την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου.

Το Διεθνές Γραφείο, όταν δημοσιοποιεί την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου, τηρεί τους σχετικούς κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, του επαγγελματικού απορρήτου και των νόμιμων συμφερόντων εμπιστευτικότητας.

Οι κανόνες που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο είναι πανομοιότυποι για όλες τις διμερείς συμφωνίες στους τομείς της εσωτερικής αγοράς στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, καθώς και για την παρούσα συμφωνία, τη συμφωνία για τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων και τη συμφωνία σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας. Η μεικτή επιτροπή εγκρίνει και επικαιροποιεί, για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, τους εν λόγω κανόνες μέσω απόφασης.

5. Τα μέρη συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση με όλες τις αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου.

6. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο, αφού λάβει τη γνώμη των μερών, ορίζει στην απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης εύλογη προθεσμία εντός της οποίας τα μέρη πρέπει να συμμορφωθούν με την απόφασή του σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 5 της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εσωτερικές διαδικασίες των μερών.

ΑΡΘΡΟ IV.3

Εφαρμοστέο δίκαιο, κανόνες ερμηνείας, διαμεσολαβητής

1. Το εφαρμοστέο δίκαιο περιλαμβάνει την παρούσα συμφωνία, τις νομικές πράξεις της Ένωσης στις οποίες γίνεται αναφορά σ' αυτήν, καθώς και κάθε άλλο κανόνα του διεθνούς δικαίου που σχετίζεται με την εφαρμογή των εν λόγω πράξεων.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει σύμφωνα με τους κανόνες ερμηνείας που αναφέρονται στο άρθρο 12 της συμφωνίας.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο δεν μπορεί να αποφασίζει ως διαμεσολαβητής ή ex aequo et bono.

ΑΡΘΡΟ IV.4

Αμοιβαία αποδεκτή λύση ή άλλοι λόγοι για την περάτωση της διαδικασίας

1. Τα μέρη μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση στη διαφορά τους. Κοινοποιούν από κοινού κάθε τέτοια λύση στο διαιτητικό δικαστήριο. Αν η λύση απαιτεί έγκριση σύμφωνα με τις οικείες εθνικές διαδικασίες ενός εκ των μερών, η κοινοποίηση παραπέμπει σ' αυτήν την απαίτηση και η διαδικασία διαιτησίας αναστέλλεται. Αν δεν απαιτείται έγκριση, ή κατόπιν κοινοποίησης της ολοκλήρωσης των των λόγω εθνικών διαδικασιών, η διαδικασία διαιτησίας περατώνεται.
2. Αν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ο ενάγων ενημερώσει εγγράφως το διαιτητικό δικαστήριο ότι δεν επιθυμεί να συνεχίσει περαιτέρω τη διαδικασία και αν, κατά την ημερομηνία παραλαβής της εν λόγω κοινοποίησης από το διαιτητικό δικαστήριο, ο εναγόμενος δεν έχει προβεί ακόμη σε καμία ενέργεια στο πλαίσιο της διαδικασίας, το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει διάταξη με την οποία διαπιστώνει επισήμως την περάτωση της διαδικασίας. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται επί των εξόδων, τα οποία βαρύνουν τον ενάγοντα, αν αυτό δικαιολογείται από τη στάση του εν λόγω μέρους.

3. Αν το διαιτητικό δικαστήριο, προτού λάβει απόφαση, καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση της διαδικασίας έχει καταστεί άνευ αντικειμένου ή αδύνατη για οποιονδήποτε λόγο εκτός από εκείνους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, το διαιτητικό δικαστήριο ενημερώνει τα μέρη για την πρόθεσή του να εκδώσει διάταξη για την περάτωση της διαδικασίας. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται όταν εκκρεμούν ζητήματα επί των οποίων ενδέχεται να είναι αναγκαίο να ληφθεί απόφαση και αν το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να το πράξει.

4. Το διαιτητικό δικαστήριο κοινοποιεί στα μέρη αντίγραφο της διάταξης για την περάτωση της διαιτητικής διαδικασίας ή της απόφασης που λαμβάνεται με συμφωνία μεταξύ των μερών, υπογεγραμμένης από τους διαιτητές. Το άρθρο IV.2 παράγραφοι 2 έως 5 εφαρμόζεται στις διαιτητικές αποφάσεις που λαμβάνονται με συμφωνία μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ IV.5

Διόρθωση της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου

1. Εντός 30 ημερών από την παραλαβή της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου, ένα μέρος μπορεί, με κοινοποίηση στο άλλο μέρος και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου, να ζητήσει από το διαιτητικό δικαστήριο να διορθώσει στο κείμενο της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου τυχόν σφάλματα υπολογισμού, λάθη εκ παραδρομής ή τυπογραφικά λάθη ή τυχόν σφάλματα ή παραλείψεις παρόμοιας φύσης. Αν το διαιτητικό όργανο κρίνει το αίτημα δικαιολογημένο, προβαίνει στη διόρθωση εντός 45 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος. Το αίτημα δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα όσον αφορά την προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο IV.2 παράγραφος 6.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της απόφασής του, να προβεί με δική του πρωτοβουλία στις διορθώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι διορθώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πραγματοποιούνται γραπτώς και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης. Εφαρμόζεται το άρθρο IV.2 παράγραφοι 2 έως 5.

ΑΡΘΡΟ IV.6

Αμοιβές διαιτητών

1. Οι αμοιβές που αναφέρονται στο άρθρο IV.7 είναι εύλογες, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, του χρόνου που αφιερώνουν σ' αυτήν οι διαιτητές και όλων των άλλων σχετικών περιστάσεων.

2. Καταρτίζεται και επικαιροποιείται, όταν κρίνεται αναγκαίο, κατάλογος ημερήσιας αμοιβής και μέγιστων και ελάχιστων ωρών ο οποίος είναι κοινός για όλες τις διμερείς συμφωνίες στους τομείς της εσωτερικής αγοράς στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, καθώς και για την παρούσα συμφωνία, τη συμφωνία για τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων και τη συμφωνία σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας. Η μεικτή επιτροπή εγκρίνει και επικαιροποιεί, για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, τον εν λόγω κατάλογο μέσω απόφασης.

ΑΡΘΡΟ IV.7

Έξοδα

1. Κάθε μέρος επωμίζεται τα έξοδά του και το ήμισυ των εξόδων του διαιτητικού δικαστηρίου.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο καθορίζει τα έξοδά του στην απόφασή του επί της ουσίας της υπόθεσης. Τα εν λόγω έξοδα περιλαμβάνουν μόνο:

- α) τις αμοιβές των διαιτητών, οι οποίες πρέπει να δηλώνονται χωριστά για κάθε διαιτητή και να καθορίζονται από το ίδιο το διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο IV.6·
- β) τα έξοδα ταξιδιού και άλλα έξοδα των διαιτητών· και
- γ) τις αμοιβές και τα έξοδα του Διεθνούς Γραφείου.

3. Τα έξοδα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 είναι εύλογα, λαμβανομένων υπόψη του επίμαχου ποσού, της πολυπλοκότητας της διαφοράς, του χρόνου που αφιέρωσαν οι διαιτητές και τυχόν εμπειρογνώμονες που έχουν διοριστεί από το διαιτητικό δικαστήριο και τυχόν άλλων σχετικών περιστάσεων.

ΑΡΘΡΟ IV.8

Κατάθεση του ποσού των εξόδων

1. Κατά την έναρξη της διαιτησίας, το Διεθνές Γραφείο μπορεί να ζητήσει από τα μέρη να καταθέσουν ίσο ποσό ως προκαταβολή για τα έξοδα που αναφέρονται στο άρθρο IV.7 παράγραφος 2.

2. Κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, το Διεθνές Γραφείο μπορεί να ζητήσει από τα μέρη να καταθέσουν ποσά συμπληρωματικά προς εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Όλα τα ποσά που κατατίθενται από τα μέρη κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου καταβάλλονται στο Διεθνές Γραφείο το οποίο τα χρησιμοποιεί για την κάλυψη των πραγματικών εξόδων που πραγματοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, των αμοιβών που καταβάλλονται στους διαιτητές και στο Διεθνές Γραφείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ V.1

Τροποποιήσεις

Η μεικτή επιτροπή μπορεί να εγκρίνει, μέσω απόφασης, τροποποιήσεις στο παρόν πρωτόκολλο.

ΔΗΛΩΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗΝ ΚΑΤ' ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΣΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Η Ελβετική Συνομοσπονδία δηλώνει ότι τα κοινά θεσμικά στοιχεία των συμφωνιών στους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία συμπεριλαμβάνονται μόνο κατ' αναλογία στην παρούσα συμφωνία, διότι αυτό είναι αναγκαίο για τη λειτουργία της συνεργασίας που προβλέπεται σε αυτή. Η συμπερίληψη αυτή δεν αποτελεί προηγούμενο όσον αφορά μελλοντικές συμφωνίες οι οποίες δεν εμπίπτουν στους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία.
